

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Baggesen, Jens.

Ungdomsarbejder.

Kjøbenhavn : P. Hauberg & Comp. og Jul.
Gjellerup, [1887]

130 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

J. Baggesen.

Ungdomsarbeider.

I.

1887.

53. - 192.

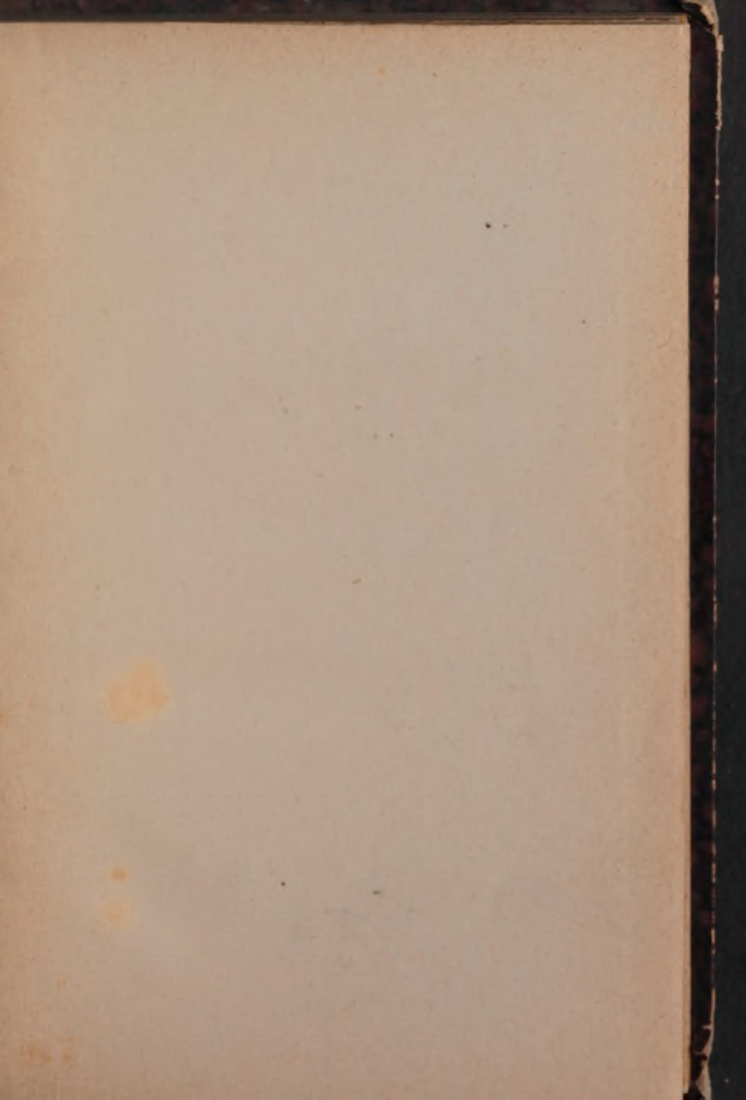
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

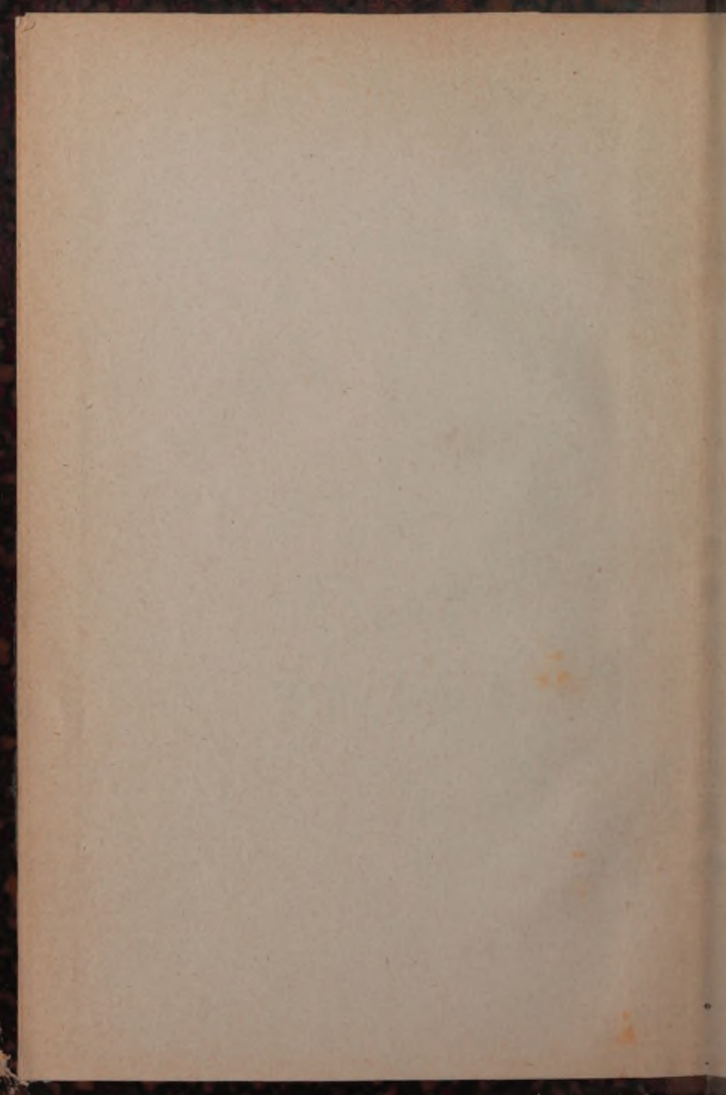

1 1 53 0 8 04064 0

+ REX

**DANSK
FOLKEBIBLIOTHEK**

N° 3.

Jens Baggesen:

Komiske Fortællinger.

Pris 25 Øre.

Dansk Folkebibliothek vil fremdrage ældre dansk Literatur, der i Aarenes Løb er bleven mindre let tilgængelig, men som stedse bør være lige ny og have sin Plads i Hvermands Bogsamling.

Dansk Folkebibliothek vil af Verdenslitteraturens Frembringelser byde et Udvalg af de bedste Forfattere i korrekte Oversættelser og derved søge at udbrede Kendskab til den Aand i Literaturen, der er og har været fremherskende udenfor vort eget Land.

Dansk Folkebibliothek vil saaledes ved sit Indhold byde passende Læsning for enhver Stand, Stilling, Alder og Køn, og ved sin Prisbillighed finde Vej til de mange Hjem, hvor der føles Trang til god og sund Læsning, men hvor denne hidtil ikke har faaet Indgang, fordi den har været for dyr og vanskelig tilgængelig.

Ungdomsarbeider

af

Jens Baggesen.

I.

(Komiske Fortællinger.)

Kjøbenhavn.

Forlagt af P. Hauberg & Comp. og Jul. Gjellerup.

Hoffensberg & Trap's Etabl.

Indhold.

	Pag.
Forfatterens Liv og Levnet af hans Fætter . . .	3
Odins Reise til Dovre eller Poesiens Oprindelse	46
Ja og Nei , eller den hurtige Frier	75
Kallundborgs Krønike , eller Censurens Oprindelse	97
Døden og Doctoren , eller den sorte Pest	119
Kirkegaarden i Sobradise	126.

Forfatterens Liv og Levnet

af

hans Fætter*).

Med begges Anmærkninger og et Realregister

(Fragment).

— At eo quid magis ridiculum? — **)

Tanaqu. Fab. cap. IV. de futilitate Poëtics.

Af alle Tanker, som en Pen

Har af et Blekhorn henslængt paa Papiret

Mig ingen synes saa mærkelig som den,

Hvormed min *Kallundborgske* gode Ven***)

*) Simon Simonsen, velmeriteret Skoleholder i Hulbye.

**) *Kan noget være latterligere? Jeg begriber egentlig ei hvad min lærde Fætter har villet sige med dette Motto. Enten han mener dermed, at intet kan være latterligere end *Forfatteren*, eller: end *hans Liv og Levnet*, eller: end *hans Fætter*, eller: end *begges Anmærkninger*, eller: end *det alt tilhøbe*, vil jeg ikke undersøge; men overlader aldeles til Læsernes finere Skionsomhed, at dømme hvad han burde have ment. Ondskabsfuldt synes det altid, og var det ikke min Fætter, der havde skrevet det, havde jeg sandelig neppe ladet det trykke.

B.

***) Hans Mikkelsen, privilegeret Hvidtølsbrygger i Kallundborg.

F.

Sin Bog om salig *Paars* har ziret:

»Vort Levnet er kun kort! det er mod Evighed

»Som liden Landsbye mod en stor og mægtig Sted.»

Ak! at jeg med en Hammer denne Tanke

Dybt ind i manges Pander kunde banke,

Som op og ned i Buegangen *spanke**),

Og sommetider, hvor de burde gaae,

Til andres Qval aldeles stille staae;

Som fra det eene til det andet vanke,

Smaa Glutter mellem Duketøier lig,

For, som de kalde det, at more sig,

Og faae, med Narreriers Drengesvøbe,

Den dovne Tidens Hest til i Galop at løbe!

Ak! at jeg kunde banke den i hver,

Som finder Tidens Traad for lang ham er,

Og møisom stræber, den at lægge sammen

I Giestebud, Aviser og Tobak,

Balletter, Kanefarter, Kort og Snak,

Og stive Søndag-Selskabs tvungne Gammen!

Ak, at jeg kunde banke den i hver,

Som paa forvovne, nattegamle Vinger

Sig feiendes mod Evigheden svinger;

Som troer, paa giennembidte Gaasefær

At svæve Lysets høie Throne nær,

Og mellem Sole med fortryllet Øre

Pleiadernes Musik til Engles Sang at høre;

Som hisset, i Begeistrings Maskepie

Med hine tit prostituerede Ni

*) Et meget got Ord, stemplet af Selskabet for de skønne Videnskaber. See Sapphos Brev til Phaon.

Forglemmer hvad paa Jorden er at giøre,
 Og drukner Tidens Muus*) i Sværmerie
 Med Laurer, Lotter, Minner, Marianer,
 Og i den himmelreene Sympathie,
 Som smitter Siel og Krop med Raserie,
 Suk, Selvskud, Hængsel, Afmagt, Agonie,
 Og tusind andre jammerlige Vaner!

Ak! at jeg kunde banke den i dem,
 Der Nat og Dag studere, gruble, svede,
 Og møisomt efter det i Bøger lede,
 Som, naar de vilde bruge deres fem,
 Er hos hver Klokke Nat og Dag tilstede,
 Den sande, salige Philosophie,
 Al Viisdom, Dyd og Lykke stikker i:
 At døse hen, fra Vuggen og til Graven,
 Bestandig efter Næsen, ligefrem,
 Knap see paa Stierne, siden tælle dem,
 Og i hver Kamp, den være nok saa slem,
At sløife Hiernen og besætte Maven —
 Ak! at jeg havde kunnet banke den
 Ret dybt i Panden paa den gode Ven,
 Hvis Levnet her, til gyseligt Exempel,

*) Tempus edax rerum. Det er bekiendt, at Tiden gnaver alle Ting; man kan derfor ret passende ligne den ved en Muus. Min Fætter synes ellers at have stiaalet dette Billede hos een af de forvovneste Digtere i den hoie Poesie, hvis Navn jeg ikke erindrer, og hvis Værker desværre alle ere tabte. Stedet, jeg sigter til, lyder saa:

Tidens hungrige Muus saa længe paa Melkveiens Oste
 Gnave, til, lidt efter lidt, de smuldre; men Evigheds Kispus
 Snapper, een efter anden tilsidst de gnavende Tider —

Jeg stiller frem i Eftertidens Tempel!*)
 I Unge, som endnu har ei begyndt
 Paa gamle Fero, tuli, latum, ferre,
 Hvis Kundskabs Flødeskind endnu er tyndt!
 O hører mig, og gjører Ondt ei værre!
 Afskummer, mens I kuzne, dette Skind,
 Studering paa Fornuftens Melk udbreder,
 Og troer, dens søde Melk jer Krop og Sind
 Langt bedre føder, end den sure feder!
 Flyer al *Philosophie* som Gift og Pest,
 Betragtning, Gransken, Pønsen og deslige;**))
 Og nøies tarvelig med hvad en Præst,
 Og høit en Provst om dit og dat kan sige.***)
 Betænker, Eders Lives Tid er kort!
 Og driver den ei hen i Taaget bort
 Med det unyttigste paa hele Jorden;
 Opvoxer! spiser! drikker! sover! leer!
 Og bliver, hvis I kunne, snart til fleer!

*) Læseren gjør vel i, bestandig at erindre sig, det er en gammel Skoleholder, som taler. B.

**) Cavete, ne quis vos decipiat per philosophiam. F.

***)) Det er virkelig bedrøveligt at see, hvor meget Studering tager Overhaand i vore Tider, især i disse nordiske Riger. Ved hvert Skridt i de smaa Kiøbstæder møder man en latinsk Skoledreng, og hvor man seer hen i Kiøbenhavn, seer man paa en Student, hvis man ikke seer paa en Professor. Fremmede, som komme hertil, studse ved de mange blege, mørke, søvnige Ansigter, og tænke kun lidt paa, at hele Nationen studerer. Folkets Hang i gamle Dage til Umaadelighed i Misd og Øl har forandret sig til Umaadelighed i Læsning og Grublen, saa at man virkelig kan klage med Seneca: Litterarum intemperantia hodie laboramus.

Og døer omsider i Naturens Orden!
 Og troer, at denne *Klokker-Lethargie*
 Er mere værd end alle lærde Møier,
 End al den dybeste Philosophie,
 Og hele Musechorets Tryllerie,
 Hvorved kun slet man sover og fordøier!
 Med Andagt læser min Biographie!*)
 Der findes hist og her en Deel deri,
 Som i sit hele Lys min Sætning sætter.**)
 O! speiler Eder i min stakkels Fætter,
 Som Himlen veed, dog ikke drev det vidt;
 Men lidt af denne Suurdei, meget lidt,
 Er, om end nok saa lidt, for meget! hører:
 »Vort Levnet er kun kort, det er mod Evighed,
 »Som liden Landsbye mod en stor og mægtig Sted!«
 Og denne Sandhed Jer til Nytte fører!
 Og spilder ei den smule Tid, I har,
 Paa Ting som eene Spot og Uroe bringe
 Og ængster ei Jer Præst, og Moer, og Faer,
 Ifald I slige har,
 Med over Pøblen Jer at ville svinge!
 For Eders Sundhed sørger, drikker Viin,
 Og spiser got, og sover, og fordøier!
 Med Riden, Dandsen, Kyssen Jer fornøier!
 Og bruger aldrig anden Medicin!
 Forlader aldrig gode gamle Skikke,

*) Jeg kalder den *min* Biographie, fordi jeg har skrevet den.
 Saaledes siger man: *Plutarks* Biographier, uagtet man
 deri finder slet ingen Efterretninger om *Plutark*. F.

**) »Sætning sætter«. Det klænger noget haardt, Herr Fætter!
 B.

Og lader Verden rulle, som den kan!
 Mod egen siældne Kummer holder Stand,
 Og lader ingen andens gaae Jer an!
 Og fremfor alting, tænker, *tænker ikke!**)
 Men det er nok; thi Tiden løber bort,
 Som *Sophocles* ret mærkeligen siger:**)

*) Thought is trouble to the Head.

Prior.

Jeg haaber, at denne Fætter Simonsens Indledning vil for-
 sone mine alvorlige, rettroende, prosaiske Læsere med alt
 det øvrige, og beder Dem derfor at læse den til allersidst.
 Da den upaatvivlelig er det bedste, og maaskee eneste ret
 fornuftige i den hele Samling, vilde jeg gjerne have anbragt
 den i Enden; men man forestilte mig, at det var en dødelig
 Synd imod Lovene for en Bogs Indretning, at sætte Indled-
 ningen i Udgangen. Det var at anbringe Kudsken bag paa
 Kareten, sagde min Fætter. — Det andet er at sætte Styr-
 manden for i Skibet, sagde jeg. — Det er ikke afgjort, sagde
 han, at din Bog ligner et Skib, meer end en Karet. — Gan-
 ske rigtig, svarte jeg, den ligner ingen af Delene, da den
 bestaaer af adskillige Stykker, saa meget som en Krigshær,
 eller en Samling af Skolebørn, og i begge Tilfælde bør
 Generalen gaae bag efter, for at holde Styr paa Tropperne.
 Deri var endda nogen Mening, igientog min Fætter; men
 min Indledning skal staae først, fordi jeg vil have man skal
 læse den. Jeg blev ganske flau ved denne Grund og ind-
 vendte ikke et Ord meer. Det var imidlertid dog artigt
 nok, om et eller andet philosophiskt Hoved i Sielland vilde
 paatage sig, at undersøge om en saadan Bog mest ligner et
 Skib, en Karet, en Krigshær, eller en Flok Skolebørn, og
 ved samme Leilighed bestemme, hvorvidt Forfatteren ligner
 meer eller mindre en General, Skolemester, Styrmand eller
 Kudsk. B.

**) *Αλγὶς ἥδη γὰρ πολλὴ ἐκτέταται χρόνος.*

Sophocl. Aj. flagr. in fine v. 1423.

Og hvad Du gjør i Verden, gjør det kort!
Den Regel aldrig nogensinde sviger.

Min Fætter *Baggesen*, med Fornavn *Jens*,
Er født et Steds paa Jorden
I Norden,
I en Slags Søeflek, om hvis Existens
Frue *Famas Dulcian* har ingen Tone.
Hans Fader var en Mand, hans Moder var en Kone,
Den Sag er plat;
Men hvo der havde dem paa Jorden sat,
Har Taushed skiult i Glemsels mørke Nat! *)
Grundlærde Pennes Myriader
Formode blot, at brave *Lameks* Søn,
Der biergedede blant andet og vort Kion, **)
Herr Kaptein *Noah* var hans Stammefader —
Og jeg — jeg finder Hypotesen skøn. ***)
Saa snart han kom til Lyset blev han vranten;
Han vrippede den Gang han først blev svøbt;
Han skreeg forskrækkelig, da han blev døbt,

*) Min Fætter gaaer heri for vidt. Jeg har sikke Efterretninger om, at det og har været en Mand og en Kone.

B.

**) Det er bekiendt nok, at *Noah* biergedede i sin Ark mange flere Dyr, end Mennesker. Herved falder mig en Dumhed ind, som mange store Skribenter have gjort sig skyldige i, ved at paastaae, at der ingen Fiske var i Arken: ligesom om Karper og Karusser kunde leve i salt Vand. F.

) Der kan imidlertid tvistes meget om denne, som om alle Hypoteser. See alle de Forfattere, som have skrevet om de forskiællige Folkeslags Herkomst o. s. v. B.

Og var fra den Tid af bestandig skranten.

Man har fortalt, at efter Præstens Bud

Den onde Aand kom ikke rigtig ud;

Men at en Stump til Barnets store Plage.

Af den Ureenes Næse blev tilbage:

Og den Omstændighed var Aarsag i

Den megen Synd paa Prent han siden øved, ⁸⁾

Hvormed han Faer og Moer og Præst og Degn
bedrøved.

For Folk at dysse hen sig Sønnen selv berøved.

Og med *Seline*, *Cypris* og de *Ni*

Bedrev Afguderie,

Altsammen under Navn af Poesie.

Det være som det vil. Enhver i Kirken troede,

At den urene Aand med Krop og Siel**)

*) See alle de følgende Stykker i denne Samling. F.

*9) Man indvende mig ikke, at en Aand har ingen Krop; thi den Sætning er aabenbar falsk, i det mindste om denne Aand, som her tales om. Hvis den urene Aand ingen Krop havde, hvorledes skulde han da kunne fylde en Plads og tage Rummet op i et Barn? Det er bekiendt nok desuden, at den urene Aand stinker, hvilket man dog ikke kan forudsætte om en Aand, der er bare Siel. Dievlene, det er sandt, kunne snærpe sig ind og gjøre sig saa bitte smaa, at tre fire Skokke magelig kunne rummes i et Fingerbøl; men netop det, at de snærpe sig ind, beviser, at de have Kroppe. End ydermere: Dievelen staaer, gaaer, flyver, rider, skyder, galer som en Hane og brøler som en Løve, taler alle Sprog, æder ikke alene; men sluger; og *yngher*, efter adskillige Lærefædres Forsikringer. Den onde Aand overalt er i Grunden aldeles ingen Aand; thi en Aand har hverken Kiød eller Been; og den onde Aand har i hoi Grad begge Dele.

Var ganske jaget ud af sit Hotel;
 (At kalde Fornems Huus *Hotel*, er Mode,
 Og *Satan* fornem er, det veed man vel)
 Jeg ei bedømme vil, hvorvidt den Snak er grundet;
 Kan være, den af Nid er blot opspundet;
 Endskiøndt det let kan træffe til engang,
 At den, der af en Aabning lar sig blæse,
 Især naar Aabningen er trang,
 Kan miste lidt i Flugten af sin Næse.

Det lille Nor opvoxte Dag fra Dag
 Paa Faders Knæe, paa Moders Skiød, saa rolig,
 Reed paa sin lille Kiephest nok saa trolig,
 Og fandt i Pebernødder megen Smag,
 Og meente, fra sin Faders lille Bolig
 At kunne see bag Søen tydelig
 Det Plankeværk, som er ved Verdens Ende,
 Bag hvilket Sol og Maane skiuler sig,
 Naar Engle Himlens mange Lamper tænde;
 Og troede hele Verden var saa glad,
 Som han, naar han af Moders Haand fik Mad.

Men dette glade Liv kun varte kort —
 Ak! spæde Barndoms Dage snart henglīde!
 De sorte Haar med Alderen blir hvide;
 Men Livets Hvidt med Alderen blir sort.

Fem Aar var omme. Tanken i hans Hierne
 Begyndte meer og meer at spire frem.
 Nu gad han vidst, hvor langt den næste Stjerne

Det gaaer endog saa vidt, at en Bisp (som best maa vide
 sligt) har offentlig tilstaaet: at Dievelen er næsten intet andet
 end bare Kiød.

Var fra hans Hiem?*)
 Og hvad der var bag Plankeværket,
 Som han bag Søen havde mærket? —
 Og om man kunde did i fire Dage gaae? —
 Hvor stor vel Jorden var? om fyrretive Haver,
 Enhver saa stor, som den, der tæt ved Huset laae,
 Vel kunde til dens Størrelse forslaae? —
 Om og *Rhabarbra* var Guds Gaver,
 Og *Ingefær*, som han i Sirup fik
 For Hoste? — hvorhen Solen gik?
 Hvorledes den kom op igien? hvorlunde
 Den, uden Been, saa hurtig rende kunde? —
 Hvor Storken havde faaet fat
 Den lille Søster, han saa længe ventet',
 Og som den bragte ham forleden Nat?
 Om alle Mennesker af Storkene blev hentet?**) —
 Den Grublen og den Spørgen satte tit
 Hans Moder i Forlegenhed for Svar;

*) Denne Nød kunde jeg have knækket ham. Huyghen og andre holde *Sirius* for den nærmeste Fixstjerne, og have udregnet, at en Kanonkugle, i bestandig lige Fart, vilde behøve 690,000 Aar, for at naae den; og dog har Huyghen kun angivet dens Frastand fra os 27,664 Gange større end Solens. Bradley og den store Lambert have beviist, at denne Beregning er alt for tarvelig, og med al Sandsynlighed ansat Frastanden 15 Gange større. Den nærmeste Stjerne er altsaa i det mindste 8400,000,000,000 Mile fra min Fætters Hiem. O *Sirius*! O Frastand! F.

**) Det vilde være mig en let Sag, at opløse alle disse Problemer, ligesaa net som det første i foregaaende Note; men for at give Læseren noget at øve sin Lærdom og Skarpsindighed paa, vil jeg lade dem staa til videre. F.

Hans Moster fandt, den gik for vidt,
 Og frygted' det ei gode Tegn just var;
 Hun leed ei denne Spørgen for sin Død,
 Og stoppede hans Mund med Sukkerbrød.

Men Degnen derimod, Oraklet der i Egnen,
 Saae heri Glimt af Philosophen, *Degnen*;
 »Jeg frit tør bande paa,« saa lød hans Ord,
 »At der i ham en *Diaconus* groer,
 »En Philosoph, hvis Gud vil holde ham i Live;
 »Det tidlig degne skal, der gode Degn skal blive.«
 Hans Fader skiænkede ved saadan Leilighed
 Nok et Kruus Øl — og Degnen saa blev ved:

»Jeg selv, mens jeg var meget lille,
 »Til alting Grunden vide vilde;
 »Nu spurgte jeg om Dit nu Dat —
 »Eet Spørsmal kan jeg got erindre:
 »Vi havde hiemme just en lille Kat,
 »Der var saa stor, som jeg, maaskee lidt mindre,
 »Den fangede, som andre Katte, Muus,
 »Der vrimled' i min salig Faders Huus —
 »Strax grublede den lille *Petrus* paa,
 »Hvorledes det gik til, og spurgte saa:
 »*Hvi fanger Katten Muus? hvi fanger Muus ei
 Katten?*
 »Af slige Spørsmal gjorde jeg en Skok;
 »Men eene dette synes mig er nok;*)
 »Min Moder tænkte paa det hele Natten;

*) Det synes mig ogsaa. Den der kan gjøre eet eneste saadant Spørsmal, kan gjøre tusinde. Havde noget af min Fætters været halvt saa dybsindigt, skulde jeg aldrig have fortrudt, at man lød ham studere.

»Med Graad hun har mig tit fortalt,
 »Hvor vægtigt disse Ord paa hendes Hierte faldt.
 »Fra den Tid af man lod mig strax studere;
 »Nu er jeg Degn, og kan med Tiden blive mere.
 »Sæt Pogen,« blev han ved, »saasnart I kan,
 »I den latinske Skole,
 »Og seer kun til, om ikke ogsaa han
 »Med Tiden faaer engang den sorte Kiøle!«

Man rigtig nok fortæller, at vor Pog
 Lod til at have Lyst til meer at vide,
 End der behøves til at blive *Drog*;
 Men paa Fortællinger man ikke stort kan lide.
 Jeg er hans Fætter, jeg, og jeg bevidne kan,
 At jeg hos Ynglingen, hos Barnet, og hos Noret
 Har aldrig Tegn til noget andet sporet,
 End til særdeles tarvelig Forstand;
 Men dermed har man ogsaa nok — o ja!
 Til *Degn*, til *Præst*, til *Provst* et cetera —
 Fra denne Kant jeg Degnen Ret vil give;
 Thi hvad kan ikke *Degn* og *Biskop* blive?
 Og hvoraf gjør man ikke *Provst* og *Præst*?
 Til Rang og Rigdom, svøbt i Troens Kappe,
 Paa Kirkens brede, bolsterbløde Trappe
 Man stiger snarest, mageligst og best.

»Slaae dig i Herrens Navn til Bogen
 »Paa Degnens Ord!«
 Udbrød omsider baade Faer og Moer —
 Og glad blev Pogen —
 Thi *Hedninger* maa sige hvad de vil,*)

*) De gamle Hedninger, og især den hedenske Bormester *Cicero*
 har fast overalt talt med megen Agtelse om Læsning og Stu-

Studering er dog bare Børnespil,
 Og læse: Fero, tuli, latum, ferre —
 Hic, hæc, hoc, hujus, horum, hârum, horum —
 Og alt det andet dumme Kakkelorum
 Er intet andet end unyttigt Fias,
 (Der moerer Børn, som anden Spas)
 Om ikke det, som end er værre.

Med samme Vellyst derfor, som hver anden,
 Der menneskelig Hierne fik i Panden,
 (Og ikke tvungen blir dertil)
 Min Fætter gav sig af med dette Spil,
 Og, som man kaldte det, *studerte* —
 Det er at sige: læste graadig alt,
 Hvad *prentet* i hans Hænder faldt,
 En smule *klogt* og meget *galt*,
 Og — det forstaaer sig — over alt
 Saa godt, han kunde, *mediterte*.

Det gik i Førstningen ret got,
 Saalænge han sig holdt til *Prækner* blot;
 Men siden fik han fat paa de fordømte Bøger,
 Hvori paa hedensk Viis man efter Sandhed søger,
 Og, om ei finder, dog den kommer mere nær,
 End raadeligt i denne Verden er.

I disse Satans egne Hexerier,
 Astronomier og Philosophier
 (Det *Eilschov* bøde for!) han grubled' Dag og Nat.
 Det nyttede kun lidt, at Degnen fik ham fat,

deringer: »Studia adolescentiam alunt, senectutem oblectant,
 secundas res ornant, adversis perfugium et solatium præbent,»

O. S. V.

Og læste for ham — skøndt, til Degnens Ære,
 Man paastod, at han kunde, naar han gad,
 Omvende hvem det skulde være —
 Men det Fragment af Mørkets Aand, som sad
 Fra Daaben af i Drengens Hals tilbage,
 Forspildte reent Omvenderens Umage.

Jeg ei fortælle tør det *Rama-Skrig*,
 Som i den hele Bye herover reiste sig;
 Thi Pogen lod sig offentlig forlyde,
 Naar han i Suak med Byens Lærde kom,
 Med Meninger om *Jordens Dreien om*,
 Om *flere Verdener*, om *naadig Dom*
Selv over Dievlene, naar Enden kom —
 Om *Salighed for Tyrk*, saa vel, som *Jyde*,
 Og meget andet sligt, som Gud forbyde!

Forgiæves Degn, forgiæves Præst
 Forsøgte hver paa sin Maneer, som best,
 Den unge Synder om at vende —
 Omsonst forbød de ham, at lade Jorden rende,
 Omsonst de trued' ham med evig Soed,
 Ifald han havde noget derimod,
 At Zadigs Autor evig maatte brænde.
 Omsonst de trued' ham med evig Ild,
 Ifald han troede Vredens Gud saa mild,
 At han den mindste Djevel af den Gryde,
 Som evig lige stærk skal evig syde,
 Tog op igjen — »nei!» raabte begge »nei!
Guds Vredes Flamme slukkes evig ei!

Den arme Dreng forbauset og fortabt,
 Paa Dievlens og Voltaires Vegne,
 I Taarer udbrød: »Har da Gud ei skabt

- »De mindste *Dievle* selv saavel som *Degne*?
- »Og mon han ikke danned' til sin Ære,
- »Og til Lyksalighed,
- »Af ingen Ting den syndige *Voltaire*
- »Saavel som Deres Velærværdighed?
- »Og forudsaae han, at han skulde blive
- »Til evig Tid forskudt,
- »Hvi trak han ham af intet frem til Live?
- »Hvad havde han, før han blev til, forbrudt?»

Man nu for sildigen fandt ud,
 At det var Synd mod Mennesken og Gud,
 At lade slig en Pog studere
 Meere.

For end, om mueligt, dog hans arme Siel
 At redde fra bekiendte Kløer af Satan,
 Der raged til sig *Cora*, '*Biram*, *Dathan*,
Kong Achab, *Zambri*, *Dronning Iesabel*,
Pilatus, *Judas*, *Mahomet*, *Voltaire*,
 Og fleer, som man ei værdiger den Ære,
 At nævne, skiøndt man veed dem meget vel,*)
 Besluttet' man, med eet at sige Stop
 Til denne kietterske Galop
 Før han med Krop og Siel (som oventil citerte)
 Midt ind i Dievlestalden gallopperte.

Tolv Aar han havde fyldt i stakket Tid;
 (Man veed, at Tiden, som en Hest kan rende)
 Da han Befaling fik Studeringen at ende,
 For med desmeer Opmærksomhed og Flid

*) F. Ex. *Socinus*, *Spinosa*, og overhovedet alle Hedninger og alle Philosopher.

En Amtsforvalters Steeg at vende,
 Polere Fuldmagts Støvler, Krøller slaae
 Paa gamle, vrantne, stridige Parykker,
 Summere Tal — og Næsestyvre faae,
 Naar hist et Nul var Feil, og her en Kop i Stykker.
 Tungt gik en Tid paa denne Maade bort
 Nedbøiet under Latris og Transport;
 End tungere min Fætter gik i Tiden —
 Og tungt han har bestandig gaaet siden.

Men, kiere Læser! jeg vil være kort —
 Og ikke Pen, Papir og Blek forøde
 Med hvad en *Skriverdreng* kan møde;
 I Vers, det veed vor Herre! klinger sligt
 Kun jammerligt —
 Gud lad os aldrig i vort Heltedigt
 Saa stærkt til nationale Helte trænge,
 At maatte søge dem blandt Skriverdrenge!
 Jeg troer det Velanstændighed og Pligt,
 At springe dem forbi,
 Naar man har mindste Væsen med de Ni.

Omtalte Fætter (hvis Biographie
 Begynder nu mig selv at kiæde,
 Fordi der er saa lidt besynderligt deri)
 Fik Dag fra Dag til dette Maskepie
 Med Bukler, Støvler, Tal, Steegvenderie,
 Og Næsestyvre, meer og meere Leede —
 Og samme gik saa vidt, at han — gik med,
 Og fandtes ikke meer paa det benævnte Sted.

Man hørte Graad og Skraal og Skrig i Norden;
 (Man husker han var fød et Steds i Nord)
 Man troede, han var ikke meer paa Jorden,

(O! hvad man ikke troer!)

Fordi man fandt ham ej paa tusind Skrits Distance —
 Saa slutter *Flox*, at alt, hvad her vi sandse,
 Er blot Indbildning, lutter Drømmespil,
 Og troer, at ingen Ting er virkeligen til,
 Fordi han intet til sin Slutnings Hinder
 I hurtig giennemledte Hierne finder —
 Man fandt ham endelig; og hver, som græd, nu loe,
 Især de to,

Paa hvilke Himlen blid hans Velfærd lod beroe.

Han bad om Lov til meer at læse —
 Thi Sielen havde sultet, som en Hund,
 Mens paa Comptoirets Skiær han stod paa Grund
 I blot *Fadaise*.
 Og fik corporlig Straf, for hvergang i en Krog
 Paa ferske Gierning man ham fandt med mindste Bog,
 Selv *Hübners* skiemtende *Geographie*,
 Hvor Himlen veed dog lidt af sundt og sandt er i.
 En Almanak, med Aftensang i Enden,
 Og salig Søfrens *Arithmetica*
 Var al den Læsning, som han uden Skiænden
 Af Amts-Califen slap heeløret fra.
 Lyksalig den, hvis tarvelige Hierne
 Kan af saa smaa Portioner blive mæt!
 Ak! i min stakkels Fætters sultne Stierne
 Stod skrevet: Faae Bekomsten ei saa let.
 I føie Tid han stopped' sig i Panden
 Fast hele Sognets Sort paa Hvidt,
 Og nød den eene Tome paa den anden
 Med idelig forstærket Appetit.
 Jeg een Anmærkning dog maa hertil lægge:

En Slughals i et Fad, en Slughals i en Bog:
 De sluge begge,
 Den eene sig for mæt, den anden sig for klog —
 Det første Kroppen kun, det sidste Sielen skader:
 Jeg derfor mindre hint, og meere dette hader;
 Og meget heller her fortælle gad,
 Hvis Sandhed ikke bandt mig Munden:
 At Fætter stræbte meer i tilladt Fad
 Med Skeen at ransage Bunden,
 End i forbudne Bog, at vende sidste Blad.

Den lærde Verden vil, til Fætters Ære,
 Det veed jeg nok, af modsat Mening være;
 Men ak! men o! Gud naade den,
 Som kun den lærde Verden har til Ven,
 Den, for det første, kun er meget lille,*)
 Den, for det andet, er gemeenlig svag,
 Den, for det tredie, sig gierne holder stille,
 Og, for det fiende, gier min Fætter en god Dag.
 Men atter til Historien tilbage —
 (De Parentheser har *Sieur Satan* skabt!
 Med dem kom ind i Verden Langheds Plage,
 Og Kortheds skønne Paradis blev tabt.)

I Stapelstaden vare tvende Skoler,
 Den eene lav, den anden høi;
 I begge lærte man — at giøre Støi,
 Og mellem allehaande Caprioler,
 At bande, kives, baxes, og lidt meer —

*) Man maae ikke formænge den lærde Verden med den studeerte Verden. Der er næsten ligesaa stor Afstand fra den Studeerte til den Lærde, som fra den Lærde til den Viise.

Paa gode danske Skolegangs Maneer.
 Et hundred Børn, som Bier i en Kue,*)
 Ommyldred i den *Laves* Stue,
 Til riisbevæbnede Despot indtreen,
 Og med en Degne-majestætisk Mine,
 Som spaaede Næsen Puf og Bagen Pine,
 Jog paa sit Sted, som Lynet, hver og een —
 Hvorpaa fra Fibelbrættet til de Stykker,
 Velsalige *Pontoppidan*
 Som Troens Grændseskiel har streget an
 Og overladt til dem, Geniet trykker —
 Religionens heele Theorie
 I sammenblandet Skraal og Skrig og Knurren
 Blev ramset uden ad og opædt inden i
 Til sand Opbyggelse, for Folk, som gik forbi
 Og hørte denne Christendommens Surren;
 Indtil det høistforønskte Bortgangs Bud
 Adspredte Sværmen, der for Glæde reent af Lave
 Paa Kirkegaarden mellem Fædres Grave
 Med brudne Been ombytted' Hovedbrud.*)

Aldeles anderledes var den *Høie*,
 Hvor med den bare Troe man ikke lod sig nøie.
 En halv Snees Drengébørn af Stand,
 (Der i Corsøer er meget rare)
 Hvis Mødre Fruer og Madammer vare,
 Blev oplært her i alt hvad tænkes kan.
Pontoppidan,
 Der hisset var *Peripherien*,

*) I Hulbye og andre Landsbyer siger og skriver man *Kue* istedenfor *Kube*.

*) Dette Sted er, som flere andre, alt for localt.

Var *Centrum* her; med mindre Hovedbrud,
 End hist man til ham gik, man her gik fra ham ud
 Til Sprogene, Geographien,
 Historien, og selv Philosophien.

Det var et saligt Syn om Vinteren, at see
 Med hvilken Mængde Bøger, spændt i Belte,
 Om Morgnen efter nattefaldne Sne
 Hver af Eleverne saaes giennem Gaden ælte.
 Min arme Fætter ofte saa det an,
 Og allenstund derved hans Tænder løb i Vand —
 »Ak!« tænkte han (og ak! jo meer de spanked'
 Jo stærkere hans Hierte banked')

»Ak! hvorfor er din Fader ikke rig,
 »Hvorfor er dog din Moder ei Madame,
 »At denne Lod dig ogsaa kunde ramme?
 »O Himmel! vilde du bønheøre mig,
 »Og mild i denne Skoles Himmelglæde
 »Ved et Mirakel, eller saa omtrent,
 »Mig blot en tolvte Part tilstæde!« —

Et sligt Mirakel var i Byen aldrig hendt.
 Den Skole var, som hvert et Himmerige,
 Tilgiængelig allene for de Rige —
 Naturligviis! for intet intet faaes.

For tvende Skilling høit, per Dreng og Pige,
 Man i den lave kunde slaaes,
 I denne derimod det kosted' vel en Daler,
 Foruden Bøger, Blek, og Pen, og Linealer.

Til Lykke var den Skoles Precepteur
 (Saa kaldte man ham i Corsøer)
 En Mand af stort Genie og den Geniet egne
 Point d'honneur,

Der ikke findes lettelig hos Degne;
 Han fandt det under sig og sit Genie,
 At lære Børn at *læse, skrive, regne* —
 Som han for Resten var ei reent ukyndig i;
 Men derimod *Latin, Geographie,*
Historie, Moral, Philosophie
 Han ikke havde holdet mod sin Ære
 Selv mindre voxne Børn at lære,
 Hvis ei en lille Hindring, nemlig den,
 At han det alt for længe siden
 Aldeles havde glemt, og ei gad spille Tiden,
 Med nu at lære om igien,
 Ham havde nødt til den beqvemme Maade,
 At lade Skolen selv sig raade.

En delikat Samvittighed
 (Som Folk af Point d'honneur er gierne plaget med)
 Forbød ham midlertid, endskiøndt med frelsed Ære,
 Aldeles rolig i sin Mag at være;
 Hver Mand af stort Genie sig nemlig føler tidt
 Om just ei Patriot, saa dog *Cosmopolit* —
 »En Smule,« tænkte han, »var det og nok saa lidt,
 »En Smule burde Børnene dog lære,
 »At *skrive* for Exempel? Jeg vil see
 »Hvorledes jeg udfører den Idee —
 Tænkt! sat i Værk — En anden havde noget
 Sig med den Selvbevidstheds søde Lyst,
 At have klækket ud i cosmopolske Bryst
 En Plan, som har det Heeles Vel for Øiet,
 Og ladet det ved sit Defidero
 Beroe.

Men denne Statsmand*) var i dette, som i meere
Just skabt til at realisere.

Der om min Fætters Skrift gik Rye
I begge Skolerne og i den hele Bye —
Hvor underlig sig Lykken dog mon føie!
Han pludselig blev hensat i den Høie.

Hvordan han loe, hvordan han sang,
Og hvor han græd, og hvor han sprang,
Og hvor han reent af overvættes Glæde
Gik fra sig selv og sin Forstand
Til dette de Corsørske Musers Sæde,
Jeg ei beskrive vil, fordi jeg ikke kan.

Men derimod, hvorledes han nu lærte,
Hvad han begjærte:
Den hele høiere Theologie,
Historie, Geographie,
Latin især, og hvad der hører til —
Med slig en Grundighed, at før et Aar var omme
Han fandtes *udlært* efter alles Domme —
Jeg ei beskrive kan, fordi jeg ikke vil.

Men *udlært* i Corsør ei vilde sige meget;
En kritisk Theolog af vores *Rørbyes* Værd**) —
Man der endogsaa havde kaldet *lærd*
I Fætters Tid. Oplysningen er steget

*) Min Fætter har Ret. En Skoleholder, og især en Skoleholder, som den her beskrevne, kan gjerne kaldes en *Statsmand*; med mindre man vil nægte, at en Konge kan belægges med dette Navn. Jeg, for min Part, holder for, at det Ordsprog: *Spørsmaal om Kongen er Adel?* særdeles passende kan paralleleres med det: *Spørsmaal om Kongen er Statsmand?*

**) See Recensionen over Nysa i Kritik og Antikritik.

Og, som man siger, dagligdags tiltager
 Mangfoldig der, som andensteds;
 Man *Salomon* fra *Jørgen Hattemager*,
 Og *klogt* fra *dumt* at skille nu begynder,
 Og skal, som jeg har hørt, med mangen Arvesynder
 Ei længer være nær saa vel tilfreds,
 Som den Tid. — Jeg, for min Part, ei just ynder
 Den overalt nu giængse Lysen op,
 Men haaber med en hver gudfrygtig Synder,
 Naar jeg betragter dens vanhellige Galop,
 At man i Tide siger Stop,
 Før det for sildig er, som snart kan hende,
 Og inden, før man rigtig seer sig om,
 Den heele Christendom,
 Med *Moses*, *Arvesynd* og andet *Prent*
 I vores gode gamle *Testament*,
Pontoppidans og *Augsburgs Confession*,
 Og *Universitetets Foundation*,
 Samt al den øvrige Religion,
 Til Harm for hver dens Vægter og Patron,
 I Bund og Grund blir løbet overende. *)
 Oplysning er ret brav til Tid og Sted,
 Naar der er Maade med.
 Men, naar det gaaer for vidt, som hos de Tydske, *)
 Naar Grublen, om det Sande selv er sandt,
 (Man har jo noget sligt af — denne — *Kant*,
 Der ingen Ting skal see saa grant?)

*) See Hr. I. H. Rørbyes Erklæring i No. 11 af Kritik og Antikritik Pag. 175—76, hvis noget af dette Blad endnu svømmer oven paa Lethe.

*) Ikke at tale om de Franske.

Kort, naar Fornuft sig mænger deriblant —
 Saa skielve bør hver Jysk — og vi er' alle jyske.
 Og sandelig det lader til
 I vore Dage, eller vore Nætter,
 Som om man efterhaanden glemme vil — —

Men hillemen! jeg glemmer reent min Fætter —
 Han nu var meer ulykkelig end før;
 Han havde smagt en Dryp af denne Kilde,
 Hvis Væld man udtømt ham forsikkre vilde
 Fordi dens Brønd her virkelig var tør —
 Men skøndt han rigtig nok i begge disse Skoler
 Ei kunde lære mer, end alt han havde lært,
 Fandt han det dog en smule sært,
 Om ei et Steds imellem begge Poler
 Der skulde gives een endnu, hvor man
 Dog i det mindste vidste *meer end han*.

»Der gives saadan een, der gives flere;
 »Men ak! der hører Penge til.
 »Et fattigt Barn kan ikke strax studere,
 »Fordi det vil —
 »I *Slagelse*, min kiere! for Exempel
 »To Miil herfra er sligt et Viisdoms Tempel;
 »Men Veien er dertil, som den til Ærens, lang
 »Og trang.«^{*)} —

»Den være, som den vil! man kan jo rende,
 »Naar man har Mod og Lyst, til Verdens Ende — «
 »Ret saa! men det er ikke dermed giort!
 »Betænk, min lille Ven, han har en Mave,
 »Der ogsaa vil en smule Næring have — «

^{*)} Den nye lige Landevei var den gang ikke anlagt. B.

»Oh! Vand og Brød dog koster ikke stort! — *

»Ret saa! men for at finde hvad han søger,

»Behøver han, foruden dette, Bøger;

»Hvor faaer man uden Penge disse fra? — *

»Men der er dog Stipendier.« »O! ja!

»Men deels faaer man dem ikke strax i Hænde,

»Et Prøve-Aar maae først gaae halv til Ende;

»Deels gaae de Fløiten til Logie, til Brænde,

»Til Pen, Papiir, og Lys, etcetera.

»Lyd han mit Raad, og lad den Grille fare!

»For sildig han fortryder den engang!

»Den Tempel-Vei, som sagt, er alt for lang,

»For knudret, tornet og for fuld af Fare! — *

Men ak! Exempler nok man har derpaa:

Naar eengang skrevet staaer i Skiæbnen »Gaae!«

Saa byder al Fornuft omsonst os staae.

Forgiæves stræbte man, ved Faren at belyse,

At faae min Fætter til for dette Tog at gyse,

Anførte ham Exempler sidst og først*)

Paa Lærde, som kreperte var' af Gield,

Poeter, som omkomne var af Tørst,

Og andre, som var' sulted reent ihjel;**)

Og viiste ham, som i et Perspectiv,

Sit hele følgende Studeringsliv —

Omsonst! han trodsed' alt; han havde lært at fryse,

Var vant til Sult og Tørst, og lod sig ikke kyse.

*) Det skulde egentligen hedde først og sidst; men et Hysteron Proteron imellem gjør, efter mine Tanker, især i Poesien, en fortræffelig Virkning. F.

**) Historia Litteraria, saa vel den nye, som den gamle, vrimler af slige Exempler. F.

I *Slagelse* var giængs den ægte danske Skik,
 (Jeg siger *ægte* dansk, thi alle danske Skikke
 Just er det ikke)
 At give fattig' Børn, som der Oplysning fik,
 Ved eget Bord at spise og at drikke —
 Og vee min Fætter, om det ham af Minde gik!
 Om ei hvert Smørrebrød, som gav hans Hunger Lise,
 Hos *Stolpe, Clausen, Andersen, og Glise*,
 End mindede ham tidt, naar Siælland synes slem,
 At dog Goddædighed har der sit sande Hiem!
 O! vidste jeg, at det ham nogensinde,
 Selv i det næste Sekel, gik af Minde,
 Jeg slængte Pennen strax, og angred hvert Minut,
 Jeg havde spildt paa her med Rimets Lage
 At salte hen til Verdens sidste Dage
 Et Levnetsløb, som burde gaae caput! *)

I Tillid til at han og kunde nyde
 Sin Deel i denne giæstfrie Hielpsomhed,
 Og stolende paa hvad der kunde flyde
 For Resten af hans lærde Sveed,
 I Troen til det Forsyn, som fra Hunger
 Beskiærmer hielpeløse Ravneunger,
 Besluttede man endelig hans Roe
 Med, efter meget contra, meget pro,
 At skikke ham til denne sorte Skole,
 For paa Latin at lære der den Troe,
 Som hialp saa mangen i den sorte Kiole.

*) Nei! kiere Fætter! frygt ikke herfor. Altid skal mit
 Hierte med Taknemmelighed erindre disse Velgierninger.

Man mærked' og, (imellem os!) *)
 At Fætter egentligen var i Grunden
 Langt mindre stærk i Næven end i Munden,
 Et Slags Rhinoceros,
 Som Alskens Bøger kunde sluge;
 Men ellers var til ingen Ting at bruge.
 Man læste af hans Physiognomie,
 At Klogskab ei var det, som han stak dybest i,
 Og at han neppe nogensinde
 Paa Snildheds Vinge
 Sig til den mindste Lykke vilde svinge;
 Man læste af hans Handlinger og Ord
 At han sit eget Navn stod Fare for at glemme,
 Og at han egentlig ei havde hiemme
 Paa denne Jord;
 Man læste af hans Helbred, at han ikke
 Til meget Slid og Slæb sig vilde skikke;
 Man slutted' af det alt, tilsammenlagt,
 At han var — et Rhinoceros, som sagt.

Nu er til Lykke brugeligt paa Landet,
 At, naar et Drengbarn ei duer til andet,
 Og intet Hoved har, selv ikke til en Læst,
 Saa, for at danne det til Lærer eller Præst, **)

Man slænger det i den latinske Skole hen.
 Hvad Jorden bruger ei, foræres Himmelen.
 Det synes underligt; men det er intet Under;

*) En skøn Hemmelighed, som man kun betroer Publikum!

B.

**) Det er to ganske forskellige Embeder, som man veed. En Lærer er ikke altid Præst; og en Præst er endnu mindre altid Lærer.

F.

Den Vedtægt sig paa gamle Støtter grunder:
 Erfaring os har lært, at hver, som gaaer paa to,
 Selv den, som ei tilgavns kan vogte Svin,
 Kan lære hele Troen paa Latin,
 Og vogte Kirkens Faar med samme Troe.

Hvorledes man nu rusted ud min Fætter
 Med nye Støvler og med nyvendt Kiol,
 Med Kalvekryds og med Mansketter,
 Hvori han kunde skinne som en Sol
 Imellem hine Sole,
 (Jeg kalder *Sol* i aandelig Forstand
 Enhver som lyser op et Land,
 Og a priori hver, som gaaer i Skole)
 Hvordan han *Afsked* tog, hvormeget Vand
 Udgydet blev, med meer, jeg her fortæller ei —
 Hvordan han endelig den trange Vei
 Til Templets Port fik lagt tilbage,
 Og ved dets blotte Syn forglemte al sin Plage,
 Hvordan i dette Syn han strax fornåm
 Skinbarlig alle Muser hilse ham,
 Og følte *Phœbus* selv, livagtig, op ad Dage
 Med al sin Guddoms Ild og Kraft og Lyst
 Beaande hans af Glæde spændte Bryst —
 Jeg det og meer endnu beretter ikke heller;
 Fortælle hvo der vil, deslige Bagateller.

Jeg springer Vei og Port til Templet reent forbi,
 Og som *Homer* (den jeg i alle Stykker
 Gad fulgt) har gjort for mig, min Læser rykker
 Med Fætter i en Snup midt ind deri. *)

*) festinat & in medias res,
 Non secus ac notas, auditorem rapit,

Der staaer han. Lad ham staae! Imidlertid
 Vil Læseren og jeg ei tabe reent vor Tid,
 Men see os for i Veien noget om
 I dette Rectordom.

Latinske Skoler ere Monarkier,
 Og deres sorte Hobe, som i meer,
 I Dragt, i Sværmen og i den Maneer
 De styres paa, fast alt tilfælles har med Bier,
 Paa tvende Smaating nær:
 En Dronning,
 Og Honning —
 En *Rector* have de for hin,
 Og Honningen er her *Latin*.

Og denne Skole var et Despotie
 Med Adel og Aristocrater i,
 Af alle Former, hvori Tyrannie
 Den arme Menneskhed fordanner og forqvakler,
 Den værste! Selv aldeles Anarchie
 Udklækker ei saa mange Stakler,
 Kun *Død* er dennes Frugt; men hins er *Slaverie*.

Regenten, som ved Kunsten, trods Naturen,
 Var bleven dens Tyran
 Var en *Pisistratus* *) — Censuren

*) Om den Tyran *Pisistratus* kan man læse en Hoben hos Herodotus, Athenæus, Plutarchus, Justinus, Ælianus, o. f. Det smukkeste af alt det man veed om ham fortæller Valerius Maximus i sin 5 Bogs 1 Kapitel. Et ungt Menneske mødte engang Prindsessen hans Datter paa Gaden, og løb til i sin Fortvivlelse eller Henrykkelse, eller rimeligviis i begge (quippe amore accensus) og kyste hende. Hans Gemalinde fordrede den forvovne Elskers Liv. »Skulde vi drøbe dem,

Gik ham ærbødigen forbi som Mand,
 Som Rector, og som Lærd — men nødt til Sværdet
 Af tusind Misbrug, som hans Formand lod
 I Anarkiet fæste Rod,
 Af Iver for sin Pligt han havde hærdet
 Et Henri Quatre-Bryst
 Til *Josephs* Lyst *),
 Og med en Strænghed uden Lige
 Holdt i bestandig Zittren Skolens Rige.

Regierte Mennesker til Vederlag regiere,
 Og strængt regierede regiere strængt;
 Tyrannens Slaves Træl vil og tyrannisere,
 Trykt vil han trykke, dobbelt, trykke meere;
 Hængt Mand vil have hele Verden hængt.
 Man overalt sig kan til denne Sandhed stave;
 Den strængeste Despot er just *den største Slave*,
 Tyranniseer! tyranniseret vær!
 Det kommer ud paa eet — saasnart man selv vil byde
 Maae man til Vederlag en anden lyde
 Og den, som lyder hist, vil omvendt byde her.
 Jeg veed det med mig selv med hvilken zevsisk Truen
 Jeg ryster min forældede Paryk
 Og slynger Tordenriset rundt i Stuen,**)

som holde af os, svarte Tyrannen, hvad skulle vi da gjøre ved dem, som ikke lide os? og gav det unge Menneske sin Kiæreste. Slige Tyranner holder jeg meget af. F.

*) Joseph den anden, som nu skal være død, siger man.

F.

Han er virkelig saa aldeles død, som man kan ønske sig, for over et Aar siden; men i Hulbye har man de udenlandske Efterretninger meget sildig.

B.

**) See *Homers* Beskrivelse paa Jupiter. i. p. 1.

Naar *Præsten* over mig har gjort sig alt for tyk.

Ham *Provsten* gav formodentlig en Snippe

Irettesat af *Bispen*, der

Høit over mig og *Præst* og *Provst* ophøiet er

Den første Høg i dette Høge-Knippe.

Qvo jure nu den *første* Første blev?

Qvo jure den, som ei regieres meer, regierer?

Der staae vi! Tusind Lærde skrev

Derover sig og tusind Gæs ihjel*)

For og *imod* med lige Skiæl,

Og end, i Mangel af et Himmelbrev,

Man lige klog derover disputerer.

Jeg ei vil øge den Dispyt —

Jus pædagogicum — derover gad jeg skrive

En Bog; men over Jus divinum Pyt!

Det lar jeg blive.

Det Skolarkie, som her jeg taler om,

Hvis *Ark* med al den Ret, som dydig Iver,

Retskaffenhed og Kundskab eene giver,

Til Zeptret kom,

Indvortes var i Bund og Grund fordærvet,

Og *Sobradise* selv er ikke meer udnervet

Af Politikens Utugt end det var.**)

*) Siger i det mindste 20,000 Penne. Synderligt nok ellers, at det Dyr, som spiller en saa vigtig Rolle i Verdens Oplysning, er eet af de allerdummeste blandt alle færede og ufærede Væsner. Jeg har ofte Umage med at forestille mig dette; og jeg kan umuelig troe, at den Gaas, hvorfra Pennen, der skrev *Contrat Social*, blev trakt, har været en almindelig Gaas.

F.

**) Kongeriget *Sobradise* skal dog være i en meget jammerlig

Nu er det Smørrebrød *Pisistratus* at være,
 Naar man i et *Athen* kan styre, raade, lære,
 Og naar en *Solon* man til Formand har;
 Men i en *Hellig-Anders-Skoles* Rige, *)
 Hvor salig *Otto Rud* i forudsalig Slum
 Lod fem og syv bestandig være lige,
 Og Peer, som Povl, bestandig være dum,
 Man ei saa let i første Øieblik
 Realiserer *Platos Republik*.

Blandt hundred andre *Slendrianer*,
 Som der i Mørket havde fæstet Rod,
 Urokket, endelig urokkeligen stod
 Den *Primret*, som en *Mesterlectioner*
 Gav Hals og Haand i Skolen over hver
 I alle mindre Klasser. Fiern og nær
 I vores, Pavens og i Tyrkens Egne,
 I hele Herskeriets Allevegne,
 Hvis Negerhelvedet **) man gaaer forbi,
 (Og hvo tør vove blot sit Blik deri? ***)

Forfatning, efter næsten alle Beretninger — Taushed. Siden *Cervantes*, der i sin udødelige *Don Quixotte* gjorde det den Ære, at ommelde det, har ikke en eneste Skribent af Betydning værdiget det Erindring. F.

*) *Hellig Anders* er Slagelses Patron. Han indreed alle Byens vidtløftige Marker i een Nat paa et nattegammelt Føl, og var saa hellig, at han kunde hænges sine Handsker paa *Solens Straaler*. Hans Begravelses Høj er endnu at see paa høire Haand af Veien til *Corsoer*. F.

**) *Vestindien*. Min Fætter har Ret. Det vil falde vanskeligt, saa aldeles at realisere Himmerig nogensteds paa Jorden, som man virkelig her har realiseret Helvede. B.

***) Min Fætter bliver altid hæftig, og taber undertiden al Fatning,

Omsonst man leder om dets Mage.
 I dette Øieblik, skøndt ikke saare frie,
 Jeg i mit hersoms Slaverie
 Dog tænker gysende derpaa tilbage.
 For Resten herskede deri
 Spil, Slagsmaal, Dobblen, al Slags Blasphemie,
 Og selv en lille Smule Tyverie,
 Med meer, som man i alle Skoler hitter,
 Og som dog alle Muser og Chariter
 Gaae rødmende forbi.

Saa var Forfatningen, om ikke værre,
 Da den nysnævnte Rector kom,
 Og fandt at alting burde støbes om.
 Misbrugene var allerede færre
 Da Fætter kom derhen;
 Men der var fleer end nok igien,
 Desværre!
 Primretten stod især med dobbelt barske Miner
 Paa det nedbrudte Tyveries Ruiner.

Min Fætter, som vi lode staae,
 Blev strax ved Skolens Indgang lidt confus,

naar han kommer paa denne Materie. »Forbandede være de Forfattere, som misbruge deres dialectiske Vid under Navn af Philosophie til at forsvare denne diævelske Handel og Behandling, som naar alle Smaating engang ere kastede overbord i Lethe og blot de større Masser blive Biergede i Historiens Baad, vil komme Efterverdenen til at gyse for de Aarhundrede, vi have kaldet de meest oplyste.» Man maae ikke forbande Mennesker, kiere Fætter, sagde jeg. »Jeg forbander ikke Mennesker,» raabte han, »jeg forbander disse Forfattere.»

Da han fornåm, at hver var med ham *dus*;
Een efter anden til ham sagde saa:

»Du er *Notarius!*«

Hans Hierte skialv af Glæde ved den Ære,
Som forekom ham ufortient —

»Jeg ikke værdig er; men stræbe skal, at lære . . .
Begyndte han . . . »Der er en Styver! hent

Mig strax en Spegesild!« var Svaret —

»De spørger.« — »Slyngel!« sagde han

Som rakte Styveren, »nu spørger man

Med slig en Slyngel? er du vel forvaret

I Hovedet? gaæ strax!« — Men om jeg strax ei gik? —

Et vældigt Ørefign i samme Øieblik

Ledsaget af et Skrald af Strube-Torden

Min arme Fætter lynede til Jorden.

Saa var hans Indtog. Jeg har blot fortalt.

Den første Hilsen, som et kort Exempel

Paa Høfligheden i de Musers Tempel;

Den i et enkelt Træk os maler alt.

Af denne Sort der gaves daglig mange;

Men jeg dem ikke her opregne vil —

Vær ikke bange!

Der vilde gaæ for mange Gææs dertil. *)

* * * * *

*) Her følger i min Fætters Manuscript tolv Sider, som jeg, i det mindste ikke for denne Gang, vover at lade trykke. Ikke fordi der findes det mindste, som jo alle Rescripter, om de end stode ved Magt, vilde rigtig forklarte tillade; men fordi den Lov, som er mig, om ikke min Fætter helligere end alle Politimes'er-Kiendelser, forbyder mig det. Det er nemlig det store Bud, som rigtig nok ikke staaer paa nogen af de

Aar Syttenhundrede og to og firsindstive
 Han endeligen ud af denne Skole slap
 Til *Universitetet* — — *)

* * * * *

— — — — Hip som hap,
 Der efterlod sig en bestandig Slum,
 Hvori han tog (i Drømme, som det hedder)
 Med tredive Samvittigheder **)

Examen philosophicum.

Hvoraf han vaagned' op til alskens Qvide;
 Nu fik han først tilgavns hvad Verden var at vide,
 Og blev, af Satan tilskyndt først,
 Af Hunger deels, og deels af Tørst,

Mosaiske Tavler; men som er indskrevet, eller i det mindste burde være indskrevet i alle christne og hedenske Skribenteres Hierter: *Kied ingen Læser til Døde.* Jeg har frygtet, at dette kunde blive Tilfældet, hvis jeg længer underholdt mine Læsere med et Liv og Levnet, som begyndte skrækkeligen at kiede mig selv. Har jeg taget Feil, skal det være mig inderlig kiert; thi, uagtet jeg ikke selv har skrevet det, er det dog skrevet af en Person der staaer i noie Forbindelse med mig, og Blodet, som man veed, er, i hvor tyndt det er, dog altid tykkere end Vand. B.

*) Atter en Hiatus — af samme Aarsag.

**) Den praktiske Philosophie antager tredive Samvittigheder (hør Conferenceraad *Obelisz's* Coll. de XXX Conscientiis). Det er altid got, og især hvad Samvittighed angaaer, at have noget at løbe paa. Man har, foruden denne taste Stok, endnu adskillige andre, f. Ex. Jorddrot-Samvittighed, Recensent-Samvittighed, Capellan-Samvittighed, den gode Samvittighed, som et *von*, o. s. v. giver. Den, Horaz taler om: *Nil conscire fibi, nulla palescere culpa*, er, hvis den ellers nogen- sinde har været i Brug, for længe siden af Moden.

Af Graad, og stundom selv af Latter,
Men først og sidst af *Kierlighed* — *Forfatter.*

Man af hans Liv og Levnet kan
Udpine, hvis man vil, den Lære:
At et og andet i vort Land
Er ikke som det burde være,
Mindst det, hvorpaa det øvrige beroer:
Opdragelsen. Ak at jeg denne Tanke
Med Sandheds egen Hammer kunde banke
I alle *Hoved-Hierner* i vort Nord:*)
At den er overalt det vigtigste paa Jorden
Til Enkeltens og til det Heles Gavn!
Og hellig være hver den Ædles Navn
Tre Gange hellig! hellig! hellig være
Den Borgers, Statsmands eller Fyrstes Ære,
Som virksom stræber *at afhielpe dette Savn,*
Og derved skabe Lys og Liv og Lyst i Norden!!!

*) Det er reent omsonst at ville banke den i dem, som have
Hierne blot i Maven.

Ende paa Biographien.

Real-Register.

A.

- Aand* (den onde) er ikke kommen rigtig ud af Forfatteren, p. 10.
 er i Grunden ingen Aand, p. 10. i Noten. har baade Kiød
 og Been (sammest.) er alleregenligst bare Kiød (ibid.)
- Achab* (Kong) fordømmes, p. 17.
- Arvesynd*, holdes ikke noksom i Hævd, p. 25. *Arvesynder* (en)
 begynder at tabe sin Credit, (sammest.)
- Augsburg*, denne Byes Confession holdes nu omstunder ikke
 hellig nok i Kiøbenhavn, p. 25.

B.

- Baggesen* (*Jens*) er født et Steds i Norden, p. 9. er aldeles ikke
 af Adel, p. 9. nedstammer fra *Noah*, o. s. v. (see *Forfatter*.)
- Bastille* (*la*) see Revolution.
- Biographie* (Forfatterens) er ikke hans Fætters — er kun skreven
 af hans Fætter, p. 7. Det er uvist om den er latterlig, p. 3.
 Der er meget lidt besynderligt deri, p. 25.
- Biographier* (Plutarks) deri findes ingen Efterretninger om Plutark
 p. 7. i Not.
- Biram* (istedetfor Abiram) tages af Fanden, p. 17.
- Bisp*, veed mest om Dievelen, p. 11 i Noten.

C.

- Christendom*, dens Surren, p. 21. (den hele) staaer Fare for at
 kuldcastes, p. 25.
- Cora* (ikke Naumanns) gaaer til Helvede, p. 17.
- Corsoer*, Rygtet siger ikke meget om samme, p. 9. Hvor langt
 Fixstiernen Sirius er fra denne Bye, p. 12. Drengbørn af
 Stand ere meget rare der, p. 21. Dens Lærde vare for endeel
 Aar siden temmelig Orthodoxe, p. 14-17. Beskrivelse paa dens
 daværende Skoler, p. 20-27. Dens Oplysning, p. 25.
- Cosmopolit*, hvem er, p. 33. Mangen saadan lader det beroe ved
 Ønsker, p. 23.

D.

Dathan, gaaer Pokker i Vold, p. 17.

Degn, skal tidlig degne, p. 13. kan med Tiden blive mere, p. 14. kan alting blive, p. 14.

Diaconus, see *Degn*.

Dievelen, er fornem, p. 11. har adskillige menneskelige Egenskaber, (ibid. i Not.) er ikke kommen rigtig ud af Forfatteren, p. 10. rager adskillige Personer til sig, p. 17.

Dievlene, kunne snerpe sig sammen, p. 10. hvor mange der kunne gaae i et Fingerbøl, (sammest.) om de have samme Oprindelse, som Degne? p. 17.

Drog, til at blive det behøves ikke stort, p. 14.

E.

Engle, tænde Himmels Lamper, p. 11.

F.

Fama (Gudinden) om hendes Dulcian, p. 9.

Fayette (la) see Revolution.

Forfatteren, hvad han hedder, p. 9. hvor han er fød, (ibid.) har en Faer, p. 9. og en Moer (ibid.) er kun bleven maadelig døbt, p. 10. voxer, p. 11. rider paa Kiephest, (ibid.) spiser Pebernødder, og begynder at tænke, (sammest.) spørger, p. 12. og bliver ved at spørge, p. 13. røber tarvelig Forstand, p. 14. slaar sig til Bogen, p. 14. bliver aldeles forhexet af Satan, p. 15. tager Dievelen og Voltaire i Forsvar, p. 16. jages altsaa fra Bogen igien, p. 17. og bliver tolv Aar gammel, (ibid.) bliver Skriverdreng og Steegvender, p. 18. faaer Lede til Steegvenderiet, p. 18. og forsvinder, p. 18. kommer igien, og bliver hensat i den høie Skole i Corsøer, p. 24. gaaer fra Forstanden af Glæde, p. 24. studerer den høiere Theologie, og bliver udlært (sammest.) men savner dog noget, p. 26. og gaaer til Slagelse, p. 28. hvor han hilser paa Muserne, og hilses af dem, p. 36. kommer til Universitetet, p. 37. tager Examen Philosophicum, p. 37. og bliver endelig Forfatter, p. 38.

G.

Glæs spille en betydelig Rolle i den lærde Verden, p. 33.

H.

Haar (sorte) blive hvide med Alderen, p. 11.

Hattenager (Jørgen) bliver ikke altid noksom distingveret fra Kong Salomon. Man begynder denne Distinction i Corsøer, p. 25.

Hedninger, kunne sige hvad de ville, p. 14. har talt med Agtelse om Studering, (sammest.) fordømmes, p. 17.

Henrik den fjerde, noget om hans Bryst, p. 32.

Hierne, bør sløifes, p. 5. Hovedhierne, p. 38.

Himmelen, maae tage til Takke med det Jorden ikke brug p. 29.

Himmerig, er kun tilgængeligt for de Rige, p. 22.

Homer, Lovtale over ham, p. 30.

Horaz, citeres sammesteds.

Hübner, Recension af hans Geographie, p. 19.

Huyghen, meer om ham see p. 12.

J.

Jesabel, (Dronning) hendes Skæbne, p. 17.

Judas, staaer imellem Pilatus og Mahomet, p. 17.

Jus, (divinum,) p. 33. (pædagogicum), (ibid.)

K.

Kant, grubler paa Tydsk om det Sande er sandt; igiendives, p. 25.

Katte, hvi de fange Muus, p. 13.

Karper, kunne ikke leve i salt Vand, p. 9.

Karusser, see Karper.

Klokkere, besidde den sande Philosophie, p. 5-7.

Kube, kaldes i Hulbye Kue, p. 21.

L.

Latin, er Honningen i de latinske Bickuber, p. 31, betyder ikke meget i Corsøer, p. 23-24.

Lethargie, see Klokkere.

Lærde, en Hoben af dem crepere, p. 27.

Lykke, hvor underlig samme kan føie sig, p. 24.

M.

Mahomet, fordømmes, p. 17.

Mave, bør besættes, p. 5. har sin Hiérne for sig selv, p. 38
Noten.

Medicin, den bedste, p. 7.

Moses, staaer i Fare for at løbes over Ende, p. 25.

Muser, ere prostituerede, p. 4. hilse paa Forfatteren, p. 30.

N.

Noah, bierger det menneskelige Kion, p. 9.

O.

Oplysning (Lumieres Aufklärung) er steget mangfoldig i Corsøer,
p. 24. gaaer forvidt hos de Tydske, p. 25. ikke at tale om
de Franske, (ibid. see Noten). for den skielve de Jydske, (see
Jorddrotternes Klage.)

Opdragelse, dens Nødvendighed, p. 38. staaer ikke paa de bedste
Fødder i Norden, (sammest.) Velsignelse over dem, som bi-
drage til dens Forbedring (in fine).

P.

Paven, meget lidt om ham, p. 34.

Parentheser, fordømmes, p. 20.

Pilatus, ligesaa, p. 17.

Pisistratus, meget om ham, p. 31. om hans Kone, p. 32. om
hans Datter, (sammest.)

Philosopher, fordømmes, p. 17.

Philosophie, see Klokkere.

Phobus, prægtig Beskrivelse paa ham, p. 30.

Point d'Honneur, er Geniet egen, p. 23. er gjerne forbunden med
en delikat Samvittighed, p. 23.

Pontoppidan, hans Apotheosis, p. 21. har bestemt Troens Grænd-
ser, (ibid.) er Peripherie paa et Sted og Centrum paa et andet,
p. 21. hans Confession er færdig at gaae i Løbet, p. 25.

Prækenen, det gaaer godt, naar man holder sig til dem allene
p. 15.

Q.

Qvide, (Forfatterens) begynder for Alvor, p. 37.

R.

Rector, see p. 31.

Religion, hvad didhører, p. 25. dens Theori opramses og opædes,
p. 21. Man vil løbe den overende i Nysa, p. 24.

Revolution, (i Philosophien) see Kant. (den franske) derom tales
intet i dette Værk.

Rhabarbra, om det og Ingefærer Guds Gaver, p. 12.

Rigvetti (l'ainé, ci-devant Mirabeau) see Revolution.

Rhinoceros, see p. 29.

Rørbye, er kritisk Theolog, p. 24. hans Værd, som Theolog,
(sammest.) vilde være bleven anseet for lærd i Corsøer for 12
Aar siden, (ibid.) hans Erklæring, p. 25 i Noten.

S.

Sauvittighed, er delicat hos Folk af Point d'Honneur, p. 23.

Sauvittigheder, hvor mange man bruger til Examen philosophi-
cum, p. 37. man kan ikke have for mange at løbe paa, (sammest.)

Salomon (Kong) er en ganske anden Mand end Jørgen Hattemager.
p. 25.

Satan, see Dievelen.

Siælland, Goddædighed har hiemme der, p. 28.

Sirius, er den nærmeste af alle Fixstjerner, p. 12. hvor langt den
er fra Forfatterens Hiem, (sammest. i Not.)

Skikke, alle gamle ere gode, p. 7.

Skoler, deres Tilstand i Corsøer, p. 22-25. Beskrivelse paa den
høie, p. 21. 22. paa den lave, p. 20. 21. hvad man lærte i
begge, p. 21. (Latinske) ere Monarkier, p. 31. deri slænges
hovedløse Drengbørn, for at dannes til Præster og Lærere,
p. 29. sammenlignes med Bikuber, p. 31. Beskrivelse paa den
i Slagelse, p. 28-32.

Skrivredreng, duer ikke til Helt i et Episk Digt, p. 18.

Slagelse, ligger 2 Mil fra Corsøer, p. 26. sammesteds er et Viis-

doms Tempel, (ib.) Veien dertil er lang, knudret og tornefuld,
p. 27. om den ægte danske Skik i denne Bye, p. 28, 29.

Socinus, fordømmes, p. 17.

Sol, (Solen) skiuler sig om Natten bag Plankeværket ved Verdens
Ende, p. 11. løber uden Been, p. 12. Sol i aandelig Forstand,
p. 30. Sol a priori, (ibid.)

Spinoza, fordømmes, p. 17.

Statsmand, hvem er, p. 24. Om en Konge altid er Statsmand,
(ibid.) (en) i Corsøer er skabt til at realisere, sammest.)

Stierne (Fix-) hvor langt den nærmeste er fra Corsøer, p. 12.

Stierner, Refutation af det bekiendte: »Os homini fublime dedit,
»coelumque tueri iussit & erectos ad sydera tollere vultus. p. 5.

Storke, om alle Mennesker blive hentede af samme? p. 12.

Studering, sætter Fløde paa Fornuftens Melk, p. 6. har taget
Overhaand i disse Riger, (sammest.) er Børnespil, p. 15. og
unyttigt Fias, (ibid.) er skadelig for Steegvendere, p. 18.

Søen, hvad der er bag ved samme? p. 12.

T.

Tiden, er en Hest, p. 4. render og som en Hest, p. 18. kan
lægges sammen, som en Traad, p. 4. er en Muus, p. 5.
gnaver paa Melkveiens Oste, (see Not.) fanges af Evighedens
Kat, (ibid.) løber bort paa Græsk. p. 8. gaaer tungt under
Lateris og Transport, p. 18.

Theolog, see *Rørbye*.

U.

Universitetet, dets Foundation, p. 24. dets Hip som Hap, p. 25.
naar Forfatteren kom did, (ibid.)

V.

Voltaire, Dom over ham i Corsøer, p. 16. er skabt af ingen Ting,
saavel som Præsten, p. 17. gaaer samme Vei, som Cora, Da-
than og Abiram, (sammest.)

X.

Vacat.

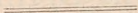
Y.

Ydermere, p. 10 i Noten.

Z.

Zambri, fanges af Dievelen, p. 17.

Ende paa Real-Registeret.

Odins Reise til Dovre

eller

Poesiens Oprindelse.

Engang i denne Verdens unge Dage,
 En fem sex tusind Aar og fleer, ifald man vil,
 Før du, min Læser, eller jeg var til,
 Og meget meer, som jeg ei vil umage
 Dig eller mig med at opramse her,
 Var noget til, som ikke længer er,
 Blandt andet *Guder og Gudinder*,
 Hvoraf man, sandt at sige, bredt og vidt
 Kun overmaade lidt,

Og næsten intet nu omstunder finder.

En Fyr, som jeg og du, kan ofte raget blive,
 Før han et tusind Maaneder opnaaer;
 For Guder derimod er hele tusind Aar
 Knap nok til Skiæg paa Hagen dem at give.
 Imidlertid saa got man vil forlange
 Man i vort korte Liv kan stundom kiede sig;
 Vidtløftig kunde jeg, ifald jeg ei var bange
 For at bevise det for tydelig,

Den Sætning demonstrere dig —
 Men enten du nu troer den eller ikke,
 Saa slutter jeg deraf som saa,
 At *Guderne* i visse Øieblikke
 Sig græsseligen kiede maa.

Maaskee i et af disse, kiere Læser!
 At Viin, Musik, og Piger bleve til,
 Og *Vessels* de velsignede Fadæser,
 Og *Holbergs* Skuespil,
 Og alt hvad andet morende du vil;
 Men dette, som du seer, jeg afgjør ikke,
 Det kommer heller ei min Fabel ved:
 Nok at i et af disse Øieblikke
 Blev skabt en vis Person, som *Qvaser* hed.

Sandt nok, min Autor taler ei et Ord
 Om Kiedsomhed dengang paa *Odins* Slot;
 Den Grund, hvorpaa jeg dette troer,
 Er den, at han var giort saa overmaade got;
 Thi Guder, naar de andet har at giøre,
 Saa jasje de Personer ud i hast,
 Der kun som Bieting til det andet Skabte høre,
 Exempli gratia saa mangel *Qvast*,
 Hvis hele Væsen overflødig er
 Hvis rette Navn og derfor, uden Skade
 For Læseren af disse Blade,
 Aldeles udelades her.

Paa dem, de giøre, naar de have gode Stunder,
 De derimod anvende mere Tid;
 Blandt disse selv var *Qvaser* et Vidunder.
 Han røbede den allerstørste Flid.

Blandt andre Gaver havde han den rare,

Som ingen Viis har havt i Grækenland og Rom,
 Og ingen uden for: *Paa meer han kunde svare,
 End tusind Tosser kunde spørge om.*
 Kort sagt: han havde alt det Vid i Panden,
 Som *Klaus* har uden omkring sin,
 Og al den Kundskab, som (*jeg nævner ikke Manden*)
 Sig bilder ind.

Sligt kunde visse Puslinger ei lide,
 Hvis Pander ei saa vel møblerte var:
 Af dem besluttede derfor et Par,
 At han herefter ei saa meget burde vide;
 Og, for at gjøre Sagen kort,
 Tog de, jeg veed ei selv paa hvilken snedig Maade,
 Hans heele Hoved bort;
 Og Tingen gik og rigtig som de spaaede;
 Thi med hans Blod flød al hans Viisdom i et Kar,
 Saa *Qvaser* aldrig meer blev den han var.

De tvende Dverge, som forstod,
 At det, der flød af Qvasers Hals og Hierne,
 Var ikke simpelt Blod;
 Men havde læst i en og anden Stierne,
 Hvortil det kunde bruges, skyndte sig,
 Og mens det end var varmt, saa snildelig
 En Mængde Honning deri tylltet fik.
 Af denne Blanding blev en saare herlig Drik,
 Hvis underlige Kraft bestod deri,
 At den, som drak deraf en Sopken, blev med et
 Begeistret af *dem alle ni*:
 Poet.

Kort Tid derefter sad en Morgenstund
Gud Odin paa sit *Lidskialf* (fra hvis Sal

Han seer hvert Hav og Flod og Field og Dal
 Som ingen Ting) med Piben i sin Mund,
 Og saae paa Jorden hist og her omkring
 Fra Pol til Pol saa mange Ting,
 At, Læser, du var reent urimelig,
 Ifald du vilde fordre her af mig,
 At sige dig alt, hvad hans Syn faldt paa;
 Jeg vil kun sige dig hvad *Odin* ikke saae.

Han sad i en udslagen Time der,
 Han sad i to, han sad i tre,
 Gneed Glasset reent i femten Kikkerter,
 Saae langs og tværs, paa kryds og qvær;
 Men saae dog ikke, hvad han vilde see,
 Sin kiere *Qvaser*. *Asa-Lars* maae vække
 De andre som i Dynerne sig strække;
 Men ingen af dem kan faae Øie paa
 Herr *Qvaser* — *Freja* selv, som ofte saae
 Med ubevæbnet Øie meer
 End alle Guderne med deres Kikkerter,
 Seer denne Gang ei meer end de.

Herved blev *Odin* heed om Ørerne,
Tyr rev sig i sit Skiæg, *Thor* i sin Ivrigheid
 Slog *Odins* Pibe sønder med sin Hammer,
Frey bandte, *Balder* sukked, *Freja* græd,
 Kort sagt, der blev iblandt dem sli~~g~~ en Jammer,
 Da deres Yndling borte var,
 At siden *Balders* Død ei større været har.

«Jeg sværger,» udbrød *Odin* (alle tav)
 «Ved *Frigges* Siel og ved mit eene Øie,*)

*) Det andet stod i Pant hos *Mimer* Viisdommens Gud for
 nogle Flasker af hans Brøndvand.

»Ved alt hvad helligt er i Himmel, Jord og Hav,
 »At før skal *Døvre* sig for Sydens Storme bøie,
 »Før jeg uhevnet taaler denne Streg,
 »Som ingen anden, derpaa tør jeg sværge,
 »Har spillet mig, end de fordømte Dverge. —»
 »— Ja! ved min Hammer!« brølte *Thor*, »skal jeg —
 »Saa sagte kiere Søn! du kan dig let forgribe,«
 Blev *Odin* ved, »viid, hvem jeg er og du!
 »Nys slog din studse Tølper mig itu
 »Min allerlængste beste Keiserpibe!
 »Vær lidt forsigtig med din Hammer,
 »Og see dig for herefter, hvor den rammer!
 »For Pibens Skyld, det var en Bagatel;
 »Men lidt Respect! forstaaer du vel?
 »Min *Odin*, raabte *Frigge*^{*)}, spar din *Thor*!
 »Hvor let kan saadant skee! befaler du
 »En lille Koppe Chocolate nu?
 »Glem Piben! hør mit Raad! saavidt jeg troer,
 »Er *Qvaser* ikke død, men nedsend en Stafet
 »Til Jorden, for at lede efter ham,
 »Saa vedder jeg, man finder Mennesket.«
 Ved disse *Frigges* Ord blev *Odin* gandske tam,
 Han kyste hende, drak sin Chocolate,
 Og alt blev got igien.

Paa Jordens Overflade
 Imidlertid *Hermodes*^{**)}, springer om
 Og søger *Qvaser* allevegne

*) Odins Ægtehustru.

**) *Hermodes*, med Tilnavn den *Hurtige*, var de gamle Nordiske Mercurius.

Omsonst. Tilsidst et Steds i *Heklas* Egne
 Han til de tvende smaa Personer kom,
 Som havde spillet Pudset. Da de kiendte,
 Endskiøndt forklædt, den himmelske Gesandt,
 Saa vidste de, hvad de nu kunde vente,
 Og derfor i en hast den Løgn opspandt:
 »At *Quaser*, efterat han havde søgt
 »Forgiæves mellem Dverge, Trolde, Jetter,
 »Og Mennesker i Byer, Bierge, Sletter,
 »Og ingen fandt, som spurgte ham med Kløgt
 »Saa meget, han jo kunde svare meer,
 »Saa, da man ei hans store Klogskab vidste,
 »At sætte den nødvendige Klisteer,
 »Omsider qvalt af Kløgt han maatte briste.«

Hermøder kom igien med den Beskeed
 Til Asgaard. »Paa min Ære!« sagde *Frigge* —
 »Ved Solen!« udbød *Frey*. »Ved Miølners« meldte
Thor —

Og *Odin* nægtede det ikke —
 »Den Sag har meget stor Sandsynlighed!
 »*Vor Quasers Viisdom var en Dødelig for stor!*«
 Hvorpaa de sloge sig igien til Rolighed.
 Saa let endogsaa *Guder* Tillid fæste
 Til det, som selv en Blind kan see er Digt
 Naar deres Stolthed kildres kun ved sligt —
 Hvad skulle vi da sige, kiere Næste?

Men *Odin* svoer alligevel en Eed
 Ved denne Leilighed,
 At siden vogte sig af alle Kræfter
 Med Maalet paa Forstand,
 Og for en Visheds Skyld herefter

At spæde Menneskenes Blod med Vand;
 Samt, for at standse Kundskab lidt behændig,
 Som aaben stod alligevel enhver,
 Tillod han, at den reent blev unødvendig
 Til at erlange gode Dage her;
 Og at man kunde blive syv Slags Raader,
 Og Excellencer, som en Bagatel,
Stiftamtmand, Erkebisper, Høie Naader
 Og, kort sagt, hvad man vilde, meget vel,
 Naar man kun eiede saa megen Siel,
 Som var tilstrækkelig til Kroppen at oplive,
 Og havde lært sit Navn (om ei med egen Haand
 Dog med en Secretairs) at skrive;
 Især, om man forsigtig lod sig gjøre
 Til Søn af een, som bar et vist Slags Baand,
 Thi saa var det endogsaa overflødigt;
 Til Krig, til Dom, til Raad berømmelig at føre
 Man neppe havde det, end sige Hoved, nødigt.
 Ved den Idee faldt *Odin* paa en anden:
 Og skabte med det samme *Adelstanden*.

De tvende Mordere saa snart ei saae,
 At man paa Asgaard ikke just var kræsen
 Paa Grunde; men sig tage lod ved Næsen
 Saa net som nogen, strax begyndte paa
 Med Puds at gjøre sig saa glade,
 At det gik dem, som Gaasen, der saa tit
 Til Gilde kom, at hun omsider kom for Skade,
 Og fik en Hals for lidt.

En Kiempe, som paa Spas sig meget lidt forstod,
 Traf dem, Gud veed i hvilket Puds engang,
 Og med en Arm tolv fiorten Alen lang

Greb begge Fyrene saa vældig fast
 Ved Benene, at i en hast
 Den hele Lyvekraft dem pludselig forlod,
 Hvorpaa Herr *Suttung* (thi saa hed den Mand)
 Dem slængte paa et Skiær, midt i den store Strand,
 Netop saa stort, at de derpaa
 Tre Skridt fra Livet af hinanden kunde staae.

Det arme Dvergepar kom her
 Med denne Boepæl i en reent fortvivlet Knibe,
 Og, for at slippe bort fra det fatale Skiær,
 De maae til deres sidste Redning gribe,
 Og byde Suttung deres giemte Drik
 For deres Frihed. Middelet slog an,
 Og i en Hast Akkordten kom i Stand:
 Herr Suttung satte Dvergene paa Land,
 Og hiem med sin Mixtur fornøiet gik,
 Som han nedsatte dybt i Norges største Field,
 Og bød sin smukke Datter, som en Drage
 At passe paa den der med Liv og Siel,
 At ingen fik deraf den mindste Dryp at smage.

Endskiøndt nu Kiempen holdte Sagen tys,
 Saa fik imidlertid dog Asgaards heele Hof
 Ved *Fimbulfamber* *) paa en Maade Nys
 Om denne rare Drik, og derved Stof
 Til mangan Prat, Raadslagning og deslige
 Ved Bordet under Bøgen *Ydrasil*,
 Hvor de maa samle sig, naar Veiret er dertil,
 Ja selv, naar det er slet, som nogle sige.
 Der sad man, gjorde Planer, og drak Thee,

*) Rygtets Gud.

Holdt Raad i Dage to, holdt Raad i tre,
 Og krølled de guddommelige Næser,
 Og *Suttung* først og sidst misundte vred
 Sin gjemte Kostbarhed;
 Og jeg kan ikke nægte, kiere Læser,
 At jeg i denne Stund misunder ham den med.

Thor var saa reent forkyest i Ting som angik *Qvaser*,
 At han kun mumled halv i Skiægget om sin Hammer,
 »Hvorledes Klipper revne, hvor den rammer,«
 Og andet meer — kort sagt, det hele Raad af Aser
 Fandt Drikken saare vanskelig at faae,
 Og tav, da Kampens Gud brød ud som saa:
 »Det koste hvad det vil! saa maae jeg Drikken have,
 »Den ikke ligge skal, trods Suttungs Magt og Flid,
 »I Dovres Huler skiult til evig Tid.
 »Jeg vil mig selv til denne Reise lave,
 »Og see hvorvidt, min Guddom strækker sig!
 »Det er (dog, haaber jeg, et lille Stykke Vei;
 »Sadl *Sleipner**) op! dog nei
 »Det ei gaaer an! saa kiender Suttung mig;
 »Sadl Sleipner ei!
 »Jeg vil til Fods! jeg sikkert mig skal skaffe
 »Den ypperlige Drik — Min Frakke, Hat og Stok!
 »Mit Fyrtøi og min Pibe! — det er nok!
 »Lav mig nu først en god og stærk Kop Kaffe,
 »Min lille *Frigge!* skynd dig lidt min Tøs!
 (Gudinden tripped ud, og han blev ved)
 »Jeg Reisen, saavidt mueligt, skal forkorte;
 »Men hold lidt artig Huus, imens jer Far er borte!

*) Odins otteføddede Hest.

»Og gjør mig ingen af jer Frigge vred;
 »Thi hør jeg det, saa bliver Fanden løs!
 »Du *Thor* kan passe midlertid paa Huset!
 »Men gjør mig ei mit gamle Hoved kruset.« —
 Og nu kom Kanden frem paa Bordet, *Odin* drak,
 Mens *Freja* fyldte Daasen med Tobak,
 Saa gav han *Frigge* tre, de andre hver eet Kys,
 Dermed Adiøs.

Jeg ved hans Reise vil ei her opholde mig,
 Kun kort og got min Læser sige dig,
 Han underveis slet ikke moerte sig
 Med smukke Koner eller smukke Piger,
 Som hans Collega salig *Zeus* saa tit
 Paa sine Reiser bød at bie lidt,
 Og sinkede saa meget, som man siger;
 Men satte een Fod frem, en anden foran den,
 Og kom paa den Maneer bestandig længer hen,
 Med slig en Fart, at inden Sol gik ned,
 Befandt han sig, omtrent to hundred stive Mile
 Fra Hiemmet sit, paa et saa yndigt Sted,
 At det hans hele Krop og Siel indbød til Hvile.
 En Gud er let til Fods, som hver Mand veed,
 Imidlertid ved Riset af en Kilde,
 Hvis Nymphé ham i Roe betragte vilde,
 Han dyssedes i Slum og sødelig sov hen.
 Naar man har sovet ud, opvaagner man igien.
 Men vaagnet seer han paa den store Slette,
 Ni Karle, tæt ved Stædet hvor han laae,
 Med favnelange Segle Korn at slaae,
 Hver af dem lang og før og haandfast som en Jette.
 Ni slige Drenge var' just ei at spøge med;

Men da de vogted' her et Sted,
 Han skulde just nødvendigen passere,
 Saa var ei andet for ved denne Leilighed,
 End dem derfra med List at praktisere.

En Gud er færdig strax i slig Omstændighed:
 Han snu tilbyder sig at hvæsse deres Segle,
 De sige Tak; og *Odin* een for een
 Gjør i en Hast saa skarp, at da paa deres Negle,
 Og siden Kornet de probeerte dem,
 Fik de saa stor en Lyst til Mandens Hvættesteen,
 At alle klyngede sig til ham frem,
 Og bød om Kap derpaa — da *Odin* kyler
 Den i det samme op i Luften over dem. —

Som naar paa gammel Torv den blinde Pøbel myler
 I Klynger om det lykkelige Nummer,
 Som bringer *femten* Fryd og *femten tusind* Kummer,
 For den Rigsort, der til Belønning udsat er
 For den som puffer best paa Kryds og Qvær:
 Saaledes foer iblandt hinanden disse ni,
 Med skarpe Segle de saalænge sammenrendte,
 I Blinde langs og tværs, at inden Legen endte,
 De myrdede sig selv i deres Raserie.

Herpaa tog *Odin* Fod i Haand igien,
 Og satte Reisen fort; da han blev vaer
 Det Sted, hvor han sig agted hen,
 Saa klædte han sig om, og laved sig til Svar:
 For, om man spurgte ham: hvorfor? hvorfra han kom?
 Og hvem han var? og sligt, som der kan spørges om,
 Han da ei skulde staae som en *Peer Eriksen*,
 Saaledes vel betænkt, paa hvad der kunde møde,
 Begav han sig, ved næste Morgenrøde,

Med Navn af *Bolwerk* til Herr *Suttungs* Broder hen.

Galt gik det, og vel var det som det pleier,
 Herr *Bauge* (saa hed Manden) netop var
 De ni til Helhiem nylig sendtes Eier;
 Og dette Tab ham dybt i Hiertet skar.
 Det kunde have skaaret saa hver anden —
 Han derfor ei saae meget venlig ud;
 Men tog imod sin Giæst, den kiere Gud,
 Som imod Fanden,
 Med Skiildsord, Trudslar, Skraal og Skrig og Banden.

Men heraf *Odin* ei sig kyse lod:
 »Retfærdig er (saa talte han) din Iver;
 »Thi vee den Mand, som ei opirret bliver
 »Naar man fornærmer den, som tiener ham med Sveed!
 »Men her, min Ven, har ei din Vrede Sted;
 »De selv, og ikke jeg, var Aarsag i,
 »At de foer ned til Helhiem alle ni.
 »De bad mig alle om min Hvættesteen;
 »Jeg vovede mit Liv, ifald jeg gav den een;
 »Jeg gav den alle, lod dem selv afgjøre,
 »Hvem de blev eenig' om den skulde reent tilhøre.
 »Dog, da jeg, skiøndt uskyldig paa min Side,
 »Er Aarsag i, dit Arbeid blev forsømt,
 »Saa lover jeg dig her (at du maae vide
 »Hvor falskt du om din Giæst har dømt)
 »I meget mindre Tid *allene* at afmeie
 »Hvad de forlod; og fordrer blot til Løn
 »En Sopken af den Drik, din Broder har i Eie.«

Herr *Bauge* syntes den Akkord var ganske skøn.
 At faae saa meget gjort blot for en Sopken Miød,
 Er got Kiøb, tænkte han, den være nok saa sød. —

Den gode Mand var langt fra Sværmerie
 Med nogen af de helikonske *Ni*,
 Og troede en Slurk Mød og en Slurk Poesie
 Var hip som hap.

Top! sagde han, afmei kun rap
 Det Korn Du seer, til sidste Trave!
 Og Sopkenen Du sikkerlig skal have.

Herr *Bolwerk* meiede til Høsten var forbi
 Hvad der var levnet af de *Ni*;
 Da Vintren kom, og alting nu var færdig,
 Saa fordred han den Løn, han havde gjort sig værdig,
 Og *Bauge* loved ham, da han fornøiet saae
 Sit Arbeid reent i Stand,
 En Dag med ham til *Suttung* hen at gaae,
 Og skaffe Sopknen som en ærlig Mand.

De gik, og kort fortalt, kom til Herr *Suttung* ind,
 Og bød god Dag, og satte sig paa Skind,
 Og prated først en Deel om Veir og Vind,
 Om man fik Frost i Morgen eller Tøe,
 Og endelig begyndte peu à peu
 Diskursen hen paa Sopkenen at snoe —

»Det gjør Du nok, min Broder, vil jeg haabe?»

Herr *Suttung* loe:

»Ha!« raabte han, »ha! ha! stak Tingen der?»

»Ja Pyt sa Peer!

»Jeg svær ved Odin og den hele Gude-Hær,

»I faaer i Evighed af den ei mindste Draabe.«

Der stod de i en Maade! aldrig har
 Man seet en Gud at hænge saa med Næsen,
 Som *Odin* her. Det fast paa Nippet var
 Han glemte sit guddommelige Væsen,

Og græd af Ærgrelse, som rigtig nok
 Han havde Aarsag til ved slig en Bok!
 Der stod de begge med to lange Næser,
 Saa lange som de var!
 Hvad var at giøre her? Veed du det, Læser?
 »Farvel, min Far!»

Dermed var den Besøgelse forbi,
 Som gjorde *Odin* reent konfus i sin Paryk.
 Han udsvor i sit Raserie
 En mægtig Eed med slig en Eftertryk,
 (Skiondt jeg begriber ei hvad sligt ham kunde gavne
 At hele Dovre skialv, og *Bauge* trimled om
 Saa lang han var, og drat en tredsindstyve Favne,
 Før han igien til Fodefæste kom:
 »At miste før sin Evighed, sin Frigge,
 »Sin Guddom og sit Alt, før han, trods Suttungs Magt,
 »Lod denne Drik urørt i Dovres Indvold ligge —
 »Hør *Bauge*! raabte han — men *Bauge* var, som sagt,
 Lidt for i Veien. *Bolverk* fandt omsider,
 Den arme Kiempe, med forknuste Sider,
 At ligge saa dybsindig, at det lod
 Som om paa første Vink han ikke strax opstod.
 Men han fik Fyren op, og smurte hist og her
 Med hvad han først fik fat (det fast utroeligt er,
 Den Styrke Guder har i Medicinen!)
 Han neppe havde smurt, før *Bauge* strax
 Var frisk og heel igjen, og vever som en Lax.
 »Hør! sagde *Bolverk* da, det lønner ikke Pinen,
 »At gaae for langt herfra! vil *Bauge*, du som jeg,
 »Saa skal vi faae ved List, hvad vi ved Bøn fik ei!

»Du veed dog vel det Sted, saa noget nær,
 »Hvor *Suttung* nedsat har den Drik, jeg søger her?«
 Ja, Herre! sagde han, men, tør jeg spørge dig,
 Du er, saavidt jeg troer, ei nogen Dødelig?
 Din Eed, mit Puf, din Lægedom: kort sagt,
 Alt siger mig, du har en meer end jordisk Magt.
 »Jeg være hvem jeg vil, en anden eller ingen,«
 Igientog *Bolwerk* »det gjør intet her til Tingen,
 »Kun viis mig Stedet!« — Ja! det kan jeg let;
 Men Sagen er at giennembryde det! —
 Og derpaa førte han igiennem mange Huler,
 Hvor Nattens Troldpak sig for Dagens Konge skiuler,
 Herr *Bolwerk* til en Plads saa mørk og gyselig,
 At *Miltons* Helvede mod den er Himmerig.
 Her, sagde *Bauge*, dersom du kan slippe,
 Halvanden Miil omtrent
 Dybt ind i denne gamle Klippe,
 Hvor Spor af Lys og Liv blev aldrig kiendt;
 Kort hvis Umuelighed er muelig for din Evne,
 Saa findes Drikken der. I Stedet for et Svar
 Vor *Bolwerk* midlertid en Jernstang frembragt har,
 Hvormed han stødte til hvor Klippen hulest var;
 Umiddelbar derpaa man hørte Fieldet revne,
 Og hule Tordner over Toppen rulled
 I den forfærdeligste Storm,
 Og i et Øieblik var *Odin* Orm,
 Og, vips! i Hullet.

Der kryber han en Tid omkring
 I mange underlige Sving;
 (Saa krøb engang for endnu længer siden

Hans *Oncle* *) gylden, rund, og glat, og liden,
 Igiennem Sprækken af et Tag,
 Ei for, som han, at stæle Miød,
 Men for at glide ned i sin Tilbedtes Skiød)
 Han kryber varlig frem og titter for og bag
 Og endelig en Smule Lys opdager;
 Han seer et slags Gemak i Klippen hulet ind,
 Og midt deri sit Kar, ved Hielp af Lampens Skin,
 Og strax sin forrige Gestalt paatager.
 Hvori han træder frem. Ved Lyden farer op
 Af korte Slum den deilige *Gunlode*;
 Bestyrtset skuer hun en menneskelig Krop
 Paa dette Sted at komme sig imøde,
 Og *Bolverk* eller *Odin* ligefrem,
 Var ikke heller reent ved sine fem.

Hvad Grækenland og Rom saae forðum i de Tre,
 Som Haand i Haand omringed *Aphrodite*,
 Fik Nordens *Zeus* fuldkommen her at see
 Foreenet i en eeneste Charite.
 Forgjæves stræber svage Digter, dig
 Min Læser, hendes hele Glands at vise,
 Saa yndig, herlig og guddommelig,
 Som den fuldkommen kun kan tænke sig,
 Der saae dit Smil, livsalige *Lovise*!
 See alt, hvad skjønt og blidt vor Jord frembar,
 Den rene Fryd, som ikkun Himlen har
 Foreenet i *Lovises* søde Mine!
 See himmelsk Viisdoms, Godheds lyse Smil

*) Jeg har megen Aarsag til at troe, at *Odin* egentlig var en
 Søstersøn af Jupiter.

Og alle Dyders Glands i hendes Øines Ild;
Og tænk dig saa vort Nordens *Erycine*.

To Kinder paa hvis smilende Ovaler
To Roser blomstre mellem Amoretter,
En lille Mund, hvis rødrende Coraller
I Yndighed med Morgenrødens tretter,
Et Øiepar, hvis Ild gjør Mørket lyst,
Hvis Smile skabe Dag i Dødens Grav;
En Hals, hvis Lillier ombølges af
To mørkebrune Lokker, og et Bryst,
Imod hvis Sneeeglands Alabast er sort,
To trinde hvide Arme, og et Liv,
Hvor alt er rundt og lokkende — hvor kort
Naturen tømte blid sit vellystfulde Bliv!
Alt dette skiødesløst bedækket med
En næsten giennemsigtig Sølv-Moer-Skye
Forblinder Odins Syn. Nat, Hule, Eensomhed,
Umuelighed i Hast at kunde flye!
Hvo af slig Fristelse sin Dyd kan redde ud,
Er ikke *Menneske*, og mindre *hedensk Gud*.

Han længe stille stod, som rørt af Lyn.
Jeg troer en Kampesteen ved sligt et Syn
Blev selv, trods hele dens Ufølsomhed,
Saa henrykt, at den ei sig rørte af sit Sted,
End sige en Person, som var af Kiød og Blod;
Hvad Under ham lidt Sands forlod?

En sød Forvirring, naar hans Øine hendes møde,
De friske Roser, som derved udsprede sig
Paa hendes Kinders Snee, saa blussende, saa røde,
Som om Uskyldighed i deres Purpur døde;
En Zittren, denne kielne Zittren liig,

Som hiin i Flugten efterlader sig;
 Et ømt, halvbange, dybt fra Hiertet hentet Suk,
 Som hæver op og ned det halv bedækte Bryst;
 Et Skrig, kaldt frem af Skræk, og qvalt igien af Lyst,
 Og hvad, som Skjønhed selv gjør altid dobbelt smuk
 Den paradisiske Blufærdighed,
 Hvormed i zittrende Forlegenhed
 Det bange Blik mod Ynglingen fløi hen,
 Og mere bange fløi fra ham igien
 Til Jorden. Dette tause Tryllespil
 Hvert Øieblik ham Munden aabne vil,
 At sige smukke Ting, og atter binder;
 Han leder efter Ord; men lutter Tanker finder;
 (Man efter Tanker maaskee leder her,
 Og finder Ord — desværre!
 Det sidste hænder mange flere)
 Men Tankerne tilsidst gaae fløiten med;
 Han glemte reent sin skrækkelige Eed,
 Sin Drik, sin Frigge selv, og Himlen veed hvad mere
 En Gud kan glemme, naar han gaaer fra Vid.

Saaledes stod man der et Par Minutters Tid;
 Hvorpaa man bukked sig, og gjorde to Trin frem,
 Og vips! kom Tanke, Sands og Ord og alting hiem;
 Han kysser takkelig Gunlødes Haand, og hun
 Begriber om en liden Stund,
 At, naar og hvor det er en Mand
 Er intet andet end en Mand
 Trods alt hvad derom siges kan
 I den og den Moral-Philosophie. —

Med Glædens lil var Natten alt bortvejet —
 Hvordant det ellers gik deri

Min Læserinde finder streget —
 Kort sagt, thi Korthed synes mig er smuk,
 Især hvor dit og dat kan møde:
 Uskyldighedens sidste kielne Suk
 I *Bolwerks* Favn paa hendes Læber døde;
 Sødtslumrende med slynget Arm i Arm
 Laac *Odin* ubekymret, tryk og varm
 Ved Siden af den yndige *Gunlode*,
 Og i besneete Dovres dybe Skiød
 Den søde Søvn i qvægsom Hvile nød.
 Forgiæves stræbte fra sin Rosenkind
 Den nys opstandne gyldne Morgenrøde
 At liste sine første Straaler ind
 Igiennem Dovres Rifter; brudte døde
 De glimrende paa Marmorkiempens Bryst,
 Som værged *Odins* og *Gunlodes* Lyst.
 Forgiæves brød igiennem Østens Himle
 Med usædvanlig Glands den kongelige Soel;
 Hans gyldne Dag-Herolder Pol til Pol,
 For sovende Natur at vække, vrimle;
 Een af dem trænger sig i Dovres Huuler ned,
 Seer knap vor *Odins* Fryd, for han er alt afsted,
 Og derom Budskab sin Udsender bringer;
 Strax ruster sig den lyse Dagens Gud
 I al den Glands, hvormed han sprang af Chaos ud,
 Fra flammebygte Slot paa Øieblikkes Vinger,
 Titusind Trillioner sammenbringer,
 Og dækker Solekredsen fiern og nær
 Med sin til Kamp mod Mørket sendte Hær;
 Forgiæves stormer den i lynende Galop,
 Paa sin Befalers Vink, mod Dovres haarde Side;

Thi Millionviis fra dets ætherkronte Top
 De lyse Helte ned med Sneen knuste glide;
 Usmeltet *Dovre* staaer, trods Ildens Konges Harm,
 Og *Odin* ligger tryk i sin *Gunlodes* Arm.

For Stilens Hede lidt at svale
 Og mere dagligdags at tale:
 Den gyldne Soel var alt en Fierdingvei spadsert
 Paa Himlen frem før *Odin* og *Gunlode*
 Hinanden kyssende God Morgen bøde,
 Og, efter lidt at have prælodert,
 Bad han med Fynd, som kunde rørt en Steen,
 Om blot at smage Miødden — arme Pige!
 Hvad vil din grumme Fader sige? —
 Han sige hvad han vil, den Sag er reen,
 At slig en Underholdning man ei kjøber
 Paa dette Sted for en Drik Miød;
 Hvorpaa hun *Odin* Helligdommen røber.
 Han drak; men Drikken smagte ham saa sød,
 At paa sit eene Knæ han bad om nok en Sup,
 Og bønhørt drak den anden, (arme Pige!
 Hvad vil din grumme Fader sige?)
 Paa begge Knæ nedkastet *Bolverk* ligger,
 Med Læber, Øine, kort: med alting tigger,
 Endog paa *Riim*, den tvivlende *Gunlode*
 Om nok af dette vellystfulde Søde
 En ganske lille bitte Sup
 Hans længselfulde Læber at tilstæde;
 (O Elskov! Elskov! arme Pige!
 Hvad vil din tigergrumme Fader sige?)
 Hun siger ja — og *Bolverk* drak den tredde,
 Og drak i den al Miødden Rub og Stub.

Man har lagt Mærke til, og jeg vil ikke skiule
 Hvad Fædre til Advarsel skrev,
 At *Amor* næsten aldrig gammel blev,
 I nogen Hule.

Knap saae han Karret tomt, før omskabt til en Ørn
 Han, som *Aeneas* fra sin *Didos* Barm,
 Fløi bort, af den Tilbedtes Arm —
 I søde unge Pigebørn!

Troer ingen Tid en Kavaleer,
 Som spiller Elsker paa min Helts Maneer!

Troldkiempen *Suttung* har imidlertid
 Ved visse Fandens Konster lugtet Krudtet,
 Mens *Odin* med hans Drik var ud af Fieldet smuttet.
 Paa Troldmaneer i hast han ruster sig til Strid;
 Han lægger sine Arme bort,
 Og gjør sin milelange Krop saa kort,
 At i en Ørnehud han magelig den skiuler;
 Vips! flyver han fra Dovres Huler,
 Og hurtig, som en Vind,
 Vor *Odin* haler ind —

»Stop!« brølte han — og høit hver Eegetop
 Hver Klippetind fra Syden indtil Norden,
 Hvor fordum aldrig Ekko svang sig op,
 Gientog i Skrald, som rysted hele Jorden,
 Hans buldrende forfærdelige Stop.

Som i et Tordenveir, naar fra de brystne Skyer
 Et Hav uventet styrter ned
 Paa Bondens Huus, med stor Geskieftighed
 Familien af Stuen flyer
 I Gaarden hist og her omkring,
 Een med en Spand, en anden med en Saae,

Een med en Strip, og een med ingen Ting,
 For alle Regnvand i en Hast at faae
 I alle Kar, endskiøndt de stundom alle
 Med Rædsel høre Tordnens høie Knald
 I Luften mellem Lyn i Lyn at skralle,
 Hver ventende sin Død i næste Skrald;
 Saa vimse de dog alle ud og ind,
 Og Haab om anden Dags velkaagte Erter
 Opliver deres skrækopfyldte Sind
 Og skaber Mod i de forkyste Hierter:
 Saaledes foer af Himmelporten ud
 Iblant hinanden Asgaards bange Guder;
 Mens Suttungs Torden-Stop i Luften tuder,
 Og Slag i Slag af sorte Vinger
 Dem Bud om *Odins* Knibe bringer,
 Sees en Gudinde her, og hist en Gud
 Omhyggelig af Asgaard ud at trippe,
 Og bange for at Helten skulde slippe
 I Kampens Hidsighed sin vundne Drik,
 At sætte Tønder, Krukker, Baller ud
 Og hvad de først i Hænder fik.

Det blev for langt, for kiedsomt og for stygt,
 Om jeg min Læser her fra Hoved indtil Hale
 Den Tvekamp vilde dig omstændeligen male,
 Som satte Nordens Guder selv i Frygt;
 I Hexametrer sligt desuden kun kan klinge,
 Og ei i Vers paa Riim, der trækkes ud og ind
 Alt efter Musens løierlige Sind,
 Som paa 'en Fiær af *Klopstocks* Vinge
 Mig ingenlunde vil saa høit i Veiret bringe,
 At Læserne maaskee mig fandt igien

Nedtumlet i en Sump, som manges anden Ven.
 Kun kortelig jeg altsaa her vil sige,
 Hvad jeg om denne Tvekamp sige kan —
 Og ei forskrække nogen frygtsom Mand,
 Og mindre nogen frygtsom Pige.

End gientog *Ydrasil* og *Asgaards* Mure
 Troldkiempens tordenhøie Stop,
 Som vækked' alle Guder op,
 Og hele Skabningen begyndte taus at lure;
 Da *Suttungs* Kloe fik fat i *Odins* Krop.
 Svøbt i en Storm udsender *Thor* en Torden
 Mod Trolden; strax er hele Himlen sort,
 Og høie Brag forfærde hele Jorden,
 Sol, Maane, Stierne svinde bange bort;
 Kun *Suttung* skrækkes ei ved al dens Bulder,
 Med tunge Vingeslag han døver den,
 Rundt om de Fægtende den langsom ruller,
 Og flyer tilsidst til *Asgaard* hjem igjen.
 Med Næb mod Næb og Kloe mod Kloe de kiempe
 Med lige Styrke; skrækkelige Slag
 Af Vinger, Storm og Skrald, som kappes om at dæmpe
 Hinanden i forfærdelige Brag,
 Forkynde Jordens Børn den sidste Dag.
 Af Ørn forvandler *Odin* sig til Løve
 Med Vinger paa,
 Og *Suttung* ligesaa;
 Med større Kraft i større Kløer
 Udrustede de friske Kræfter prøve;
 Men Seieren er uvis nu som før.
 Nu seer man dem som to bevingte Oxer
 Hinandens Hovder stange Puf i Puf;

Nye milelange Horn enhver af Panden voxer,
 De stanges, ingen vinder; i en Ruf
 Man seer dem gloende, som tvende Drager
 Med fiorten Hoveder, ethvert saa stort
 Som Hekkenfield, og saa fremdeles fort,
 I hvilke Skikkelser min Læser helst behager,
 Nu som to Slinger, nu som et Par Børne,
 Snart som to Katte, snart som Elephanter,
 Bestandig som to lærde Disputanter,
 Og endelig igjen som Ørne.

Gud *Odin* er tilsidst af denne Tvekamp kied;
 Jeg troer min Læser er det med.
 Vidløftig Snak om huggen, støden, biden
 I Sielens Mave, man forsikkre vil,
 Især naar den er ikke vandt dertil,
 Skal ligge meget tungt, og forarsage Vriden.
 For ingen lækker Siel at volde slig Colik,
 Jeg derfor hvad jeg mere kunde skrive
 Om disse Puf og Stød og Stik,
 Man fik og gav, og gav og fik,
 Vil heller i mit Blekhorn lade blive.

Hvad Asgaards Guder frygted om vor Kriger
 Traf rigtig ind. I Stridens Hurlumhei
 Saae han sig tvungen til, paa en og anden Maade,
 For Næbbet des bekvemmere at raade,
 At lade Drikken gaae sin Vei.
 Han valgte, siger Fablen, to;
 Reent ud, o Muse! sig dem ikke!
 Sligt kan sig ei for peene Piger skikke.
 En Regel siger *Nei*, en anden siger *Jø*;
 Naar man er uvis om, af yderlige to

Hvem man skal troe,
 Saa gjør man allerbest, naar man seer dybt i Tingen;
 At troe slet ingen.

Kort sagt, jeg ikke ret fortælle gad,
 Hvordan i denne Sag *Gud Odin* bar sig ad.
 Nok, at han Drikken lod i Karrene nedglide, —
 Og den som meer derom vil endeligen vide,
 Kan læse det ret net og peent paa Fransk,
 Naar han paa Siden, som i Noten staar, vil kikke
 I Herr Mallets *Mythologie celtique**),
 Det klinger ikke nær saa smukt paa Dansk.

I *tvende Kar* paa saadan Maade flød
 Den af hin Viises Blod og liflig Honning
 Snildt blandede guddommelige Miød,
 Som før bevogtet af Uskyldighedens Dronning
 Laae skiult i Dovres Marmor Skiød.

Gud *Odin* saae sig ei saa snart fra Byrden frie,
 Før krumme Næb beviser Suttungs Bryst,
 At al hans Styrke, Snildhed, Koglerie
 Forgieves er i Gudedyst,
 Han hakker det saa dybt i Troldens sorte Lever,
 At Blodet strømmer ud af leede Krop,
 Og Bravo-Raab fra Asgaards Guder svever
 Til den guddommelige Seirer op.
 Sol, Maane, Stierne komme nu tilbage
 Med festlig Gratulats for seierkronte Helt.
 Forfulgt af Tordner flyer med tunge, svage
 Forknuste Vinger Trolden; huult og fælt,

*) See *Monumens de la Mythologie & de la Poesie des Celtes*,
 pag. 129.

Svøbt i en giftig Skye med rædsomt Bulder
 Han hylende bag Nordens Pol nedruller
 I Pølen, som det Troldpak mylrer i,
 Det *Asgaards* Guder fordum ei gad lide,
 Og derfor slængte ned i hæsleg Qvide.

See her Oprindelsen til al den Poesie
 I Vesten, Østen, Syden, Norden,
 Som moerer, kieder, nytter, skader Jorden!
 I disse tvende Kar, det eene saare stort
 Og let at komme til, det andet meget lille,
 Laae nu Herr *Suttungs* Drik deelt i forskiellig Sort,
 Alt efter den forunderlige Viis,
 Hvorpaa sig *Odin* fra den maatte skille,
 For ei at give sig og den en Trold til Priis.

Den vise *Qvasers* Blod med Honning blandet lærer,
 At sundt med sødt en Digter blande maae
 I Bægeret, hans Sangerske frembærer,
 Hvis han sit høie Kalds det store Maal vil naae,
 Det store Maal, at danne, mens han fryder,
 Det unge Hiertes Vox i Musens varme Haand,
 Indmoere Klogskab og fremkildre Dyder
 Umærkelig i den beruste Aand.
 Til dette Kald blev *Digter-Miødden* blandet
 Og smagtes ingentid af den, der føler andet.
 De *tvende Gratier*, som vogted denne Miød
 Foreened i den yndige *Gunløde*,
 Hvis hulde Gunst vor Eventyrer nød,
 Før denne søde Drik hans Læber nøde,
 Har vise Fædre malt, som evig smukt Exempel
 Paa Veien man skal gaae til Poesiens Tempel.

Ved Foden af et Bierg, hvis Top til Himlen naaer,

Det *store Kar* i lave Slette staaer,
 Den Drik, som fylder det, kun deri ligner Miød,
 At den for hvem, som drikker den, er sød,
 For Resten er den smudsig, sort og vandet —
 Kort: saa modbydelig, at den som fik
 Kun mindste Dryp af den modsatte Drik
 Ei nævne kan hvormed dens Gift er blandet;
 I Taagen, som uddunster af dens Bærme
 Sees daglig Millioner Giester sværme.

Men høit paa Fieldets stiernekronte Top,
 Hvor kun Natur og Konst med Flid kan klavre op,
 Staaer i et *lille Kar* den ægte Digter-Miød;
 Klar, reen som Æther, ikke alt for sød;
 En liflig qvægsom Duft den rundt omkring sig spreder,
 Som skaber Mod i unge Krigsmænds Bryst,
 Og Dyd i Pigens Barm, og allevegne Lyst;
 Reen ubesmittet Lyst, som Viisdom selv tilstæder.
 Men lang og steil og tornefuld og haard
 Er Veien til den høie, lyse Throne,
 Hvorpaa dens glimrende Erobrer staaer,
 Og famler efter Evighedens Krone.
 Uagtet Lamper glimre hist og her,
 For Vandreren paa rette Vei at lede,
 Saa kommer han dog tit en Klippekant for nær,
 Og, bumps, saa ligger han igien dernede;
 Hist, skrækker ham den lange Vei, som bringer
 Ham til en nye, naar reent han troer den endt,
 Hist Synet af hans Formands knuste Vinger,
 Og hist og her en hov'dløs Recensent.

Af eet af disse Poesiens Kar
 Har alle de Poeter, kiere Læser,

Som ere til, som kommer, og som var,
 Øst godt og ondt, Moraler og Fadæser;
 Een drak af dette, een af hint,
 Og een og anden af dem begge to,
 Adskillige drak saare fint,
 Og somme drak prestissimo.

See Grunden her til Forskiel paa Poeter,
 Hvi sande store sees saa sielden som Cometer,
 Mens sande slettes Navn er altid *Legio*;
 Thi til det store Kar kan alle komme,
 Som veed paa een og anden Viis
 At trodse Folks, Fornufts og Smagens Domme
 Og Frue Kritikens Riis.
 Af dette Kar har for og bag i Tiden
 Bestandig drukket Millioner Mænd,
 Hvis Navne, Værker krøb for længe siden
 Ind i det Nul, som fødte dem, igien;
 Og Musen gyser ved dem Dag fra Dag at skue
 Formeered' i en rædsom Proportion
 Det skielvende Parnas med Undergang at true,
 Hver stormende dertil paa sin Façon.

Faa, men des større, seer man deres Navne,
 Som drak og drikker af det æg'e Kar,
 Som naae det store Maal, fornøiende at gavne
 Men iblant dem, som deraf drukket har
 Fra første Gang til nu, drak ingen meer
 End Evighedens straalende *Homer*;
 Ham fulgte Grækenlands og Latiums de store,
 Udødelige Mænd, hvis Værker nytte, moere,
 Hvis Læsning drager fleer i samme Fied
 Paa Veien til den lyse Evighed.

Ei Musen vil i chronologisk Orden
 Opregne hver, som drak deraf især,
 Hvis ærefulde Navnes lyse Hær
 Fra Syden straalér mod vort Norden —
 Kun Eder Tre, som drak af denne Miød
Allene mer end *alle hine* nød,
 Hvis Minde Jorden evig hellig være:
 Dig store *Schak'spear!* Britterlandets Ære,
 Hvis mageløse Skaber-Phantasie
 En digtet Verden fremgaae bød, hvori
 Den virkeliges Himmel-Helved-Syner
 Med kildrende, med ængstende Magie,
 Om Hiertet smiler og om Hiertet lyner;
 Dig, *Klopstock!* som den tunge Støvets Træl
 Til Lysets Throne laaner Engles Vinger,
 Og lænkeløst den himmelrykte Siel
 I Selskab med Udødelige bringer;
 Og *Wieland!* dig, som den beruuste Aand
 Til Skønheds Helligdom paa Roser leder
 I Gratiernes Dands ved Amors Haand —
 Kun Eder, Digterfieldets Fyrster! Eder,
 Hvis Navne mørkne selv den glimrende Homer,
 Saae Musen, mellem nye Tryllerier
 Omtonet af uhørte Harmonier
 Deraf saa vældig drikke, at til fleer
 Der intet skulde blevet nu tilbage,
 Hvis ei den Egenskab var givet denne Drik,
 At lig et Hoved paa Alcidents Drage,
 Nye Miød sprang frem i samme Øieblik.

Og havde Skiæbnen blot forundet mig
 Det halve af den Miød den gavmild skienkte dig,

Min ædle *Pram*, de Danske Musers Ære!
 Hvor vilde jeg da vis paa Digter-Krandsen være!

Ja og Nei

eller

den hurtige Frier.

Man synger næstendeels om alt paa Jorden
 I denne gyldne Tid,
 Da Digtergave her i Norden
 Fast ligesaa almindelig er vorden,
 Som Frihed, Velstand, Smag og Flid.
 Trods Abbeden *Du Bos*, den Anti-Jyde,*)
 Som uden ringeste Medlidenhed
 Kom Folk bag Rhin og Fæe i samme Gryde,
 Vi stakkels Danske kom dog ogsaa med
 I Digtekonsten, som i alt det andet;
 Thi nu, hvorhen man lytter her i Landet,
 Er lutter Harpeklang og Citharlyd,

*) Tout le monde sait, qu'il n'est sorti des extrémités du Nord que des Poètes sauvages, des Versificateurs grossiers et des froids Coloristes. La peinture et la poésie ne se sont approchées du pôle plus près que la hauteur de la Hollande.

*Reflex. crit. sur la poésie et peint. par Mr. l'Abbé
 du Bos. II part. XIII sect.*

Og hvor man vender Øiet hen, man skuer
Poeter overalt (o! søde Fryd!)

Som Fluor.

Man synger Kongens Pris, man synger om sin Pige,
Om Frihed, om Oplysning; og deslige,
Om Mod i Krig, og flittig Konst i Fred,
Om Vaaren, Borgerdyd og Ærlighed.
Og kort, om ikke fyndig sagt saa lige:

Man synger, hvad man ikke gider sige,
Alt hvad man ikke har, og hvad man ikke veed.

Hvor er vel noget nyt uqvædet før?

Hvorom har ikke hin og den gjort Oder?

Hvad tænkeligt, fra *Sirius* til Smør,

Er ikke rimet, eller sat paa Noder,

I alle Byens Urteboder?

Og synge noget, som er reent forslidt,

Jeg ikke gider og har aldrig gidt.

Min Muse har geskiæftig, stakkels Pige!

Fra Klokken fem i Morges løbet om

I hele Muelighedens Rige,

For at faae fat paa noget, som

Var værd at svede for i Rim at binde.

Det splinternye staaer ikke strax paa Pinde.

Omsider i Kong *Jørgens* Herredom

Hun fandt, hvad dennesinde

Min Læser, om han vil, kan ogsaa finde.

Fra Visen om Kong *Edvard*, god og from,

Hvis Sønner tre, for Fuglen at begiere,

Mod hvilken andre kun Canailler ere,*)

*) «O! du velsignede Fugl Phoenix! alle andre Fugle er kun
Canailler imod dig!» Pernille i Com. Julestuen.

Til Dronningen af *Saba* kom;
 Og til den Bog, hvori *Tom Jones* søger
 Sin yndige *Sophie* hist og her,
 Mod hvilken alle Verdens slige Bøger,
 Hvad andre Fugle mod Fugl *Phoenix*, er;
 Har, siden jeg kun stak halvanden Alen
 I Luften, ingen Eventyrer saa
 Fortryllet mig, som de, vi faae
 Fra høire Haand ved Siden af Canalen.
 I intet andet Land saa meget skeer;
 Sandt nok, paa tusind andre Steder
 Man snakker, synger, gifter sig, og leer,
 Forelsker sig, er Pebersvend og græder,
 Frembringer snart en Bog, et Barn, og saadant meer,
 Dyr nu til Folk, og Folk til Dyr forvandler,
 Blir, spiser, drikker, sover, drømmer, døer;
 Sligt *Russ* og *Dansk* og *Tydske*, og flere gjør,
 Som ingen Ting — men *Engelskmanden* handler.
 Han gjør, som vi, desværre, meget galt;
 Men gjør det galt tilgavns, *originalt*:
 Han gjør, som vi, adskilligt viseligt,
 Elskværdigt, got; men og *guddommeligt*:
 Han alting gjør, som vi; men alt med mere *Fynd* —
 Een skyder sig — o! ja! det kan man gjøre,
 Naar Lykken bliver stundom alt for tynd;
 Men just fordi man alt har paa det Tørre
 At skyde sig — det er en *engelsk* Synd *).

*) *Philip Mordant* var Synderens Navn. Han var 27 Aar gammel, velskabt, smuk, riig, af adelig Familie, vittig og underholdende i Selskab, og det, som er mere værdt end alt det andet, inderlig elsket af den Yndige, han elskede. Alt dette gav

Man stundom hænger sig, og Halsen knækker,
 Naar Ynksomhed for vidt eens Kone strækker,
 Og Panden derfor blir for lig en Skov;
 Men, gjøre sligt, fordi hun ikke vilde
 Hvad hver med *Vessel* tilstaaer dog er ilde, —
 Dertil har *Engelskmanden* eene Lov.^{*)}

For Elskovs Magt man allevegne bukker;
 Man bliver heed om Hiertet, klager, sukker,
 Man kommer efterhaanden reent i Brand,
 Man hører lidt af Sphærers Harmonier,
 Man brøler Oder, piber Elegier,
 Og mister stundom hele sin Forstand,
 En Bagatel, som oftest. Gaaer det længer,
 Den Skønne siger uophørlig Nei,
 Saa bliver man vel og (at sige,
 Naar det for Resten er en velskabt Pige)
 Tilsidst saa vred, at man sig hænger;
 Man mister dog kun Livet i den Leeg,
 Tit og en Bagatel. Har man for store Fødder,
 Og troer, det Tyranindens Øie støder,
 Saa høit en Taa paa hver for Amor veg;
 Men — kappe hele Benet, for at vinde
 En umaneerlig stiv, træhenet Qvinde, —

ham saa megen Afsmag for Livet, at han i Fortvivlelse gjorde
 Vers og skiød sig.

- *) *William Smith* hed denne løierlige Karl. Han troede med
Madame Deshoulières: »qu'a coqueter toute belle est encline,»
 og at ingen kunde undtages fra denne Hovedregel, uden
 dumme og stygge. Hans smukke, men dydige Kone blev
 derfor efterhaanden saa dum og grim i hans Øine, at han
 hængte sig af Ærgrelse.

Det, seer man strax, det er en *engelsk* Streg*).

Sex Cinquer uophørlig, intet andet!

Er, som enhver maae tilstaae, reent forbandet;

Man fløiter, man skiær Tænder, bliver gal,

Og løber rasende rundt i den hele Sal,

For ei at pines af sin Modparts Latter,

Man bander Pine deux, trois, quatre;

Ja: tant que vous voulez**) — men stille staae

Med Haanden skiult i Barmen hele Tiden,

Og pille langsomt Hiertet ud af Siden,

Saa stærkt kan Tab en *Engelskmand* kun slaae***).

Til mange Kneb kan Pengetrang forlede.

Af Frygt for grumme Creditors Vrede

Een lyver Vid og Dyd paa sin Patron,

Og een gi'r Sniksnak ud paa Subscription,

Og i en Sang, som tit blev bedre hiemme,

La'r got Folk høre paa den hæse Stemme:

Ting, rigtig nok, som koste Hovedbrud

For een og anden ærlig Jyde —

Men hitte paa, at spille Skak med Gud,

For Erkebispem lempelig at snyde†) —

*) Denne Historie kiende ventelig alle mine Læsere, da den har staaet i *Læsecabinetet for begge Køn*, og følgelig er i det mindste et Par Gange fortalt paa Dansk i Forveien.

**) En spillende Franskmand hørte, at hans Modpart, hver Gang han gjorde et Plykkeligt Kast, raabte: *Pine Død!* da han selv tabte, og tabte glubsk, vilde han overbande den Danske, og raabte: pine deux, pine trois &c.

***) Tradition.

†) Nemlig Erkebispem af Canterbury. En Kiøbmand i London var bleven ruineret. For at sætte sig i Stand igjen, behøvede han Penge, og, for at faae disse paa en honet Maade, flyt-

Det, tør jeg vedde to mod een, ja tre,
Var blot en sulten *Engelskmands* Idee.

Jeg kunde blive ved paa den Maneer
At ramse op fra nu og til i Morgen
Af Engellands Mirakler mange fleer,
Som for den Menings Grund, at der det meste skeer,
Tilstrækkeligen kunde være Borgen*).
Men tag nu blot til Prøve disse fem,
Min Læser! man maae tænke længer frem,
Og holde varlig Hus med Tiden.

I London var, for ikke længe siden,
Iblant en Hoben andre Ting
En Kiøbmand, som i Hast maa hedde *King*,
For ei med nye Riim at spille Tiden.
Naar jeg faaer sagt lidt meer om Manden,

tede han, som Eremit, ud i en Skov og sad eene der og spillede Skak uophørlig, som han sagde, med Gud. Bemeldte Erkebisp besøgte ham paa sin Tour der forbi, for at see, hvorledes det gik til. Eremiten spillede, trak sine egne Brikker med mueligste Forsigtighed (sagde han) og Guds efter Indskydelse. Medens Bisp'en saae derpaa, vandt Gud et temmelig stort Spil, som Eremiten betalte ham ved hans til al Lykke nærværende Tiener. Alt dette fandt hans Eminents rimeligt. Men paa Tilbagereisen, da Bisp'en ogsaa saae til ham, tabte Gud et tredive Gange saa stort Spil, som vor Eremit fandt rimeligt, at samme Casserer udbetalte. Bisp'en maatte giøre det, enten han peeb eller sang; thi de vare ene, og Eremiten var stærkest. See alle engelske og franske Gazetter fra den Tid.

*) Frankrigs to og tyve Millioner vare dengang endnu ikke opvaagnede af deres Slum.

Man snart vil mærke, hvad han hed
 Er af den mindste Vigtighed:
 Navn er en Bagatel, det har hver anden;
 Men noget, som man kalder Vid, i Panden,
 Og noget, meer end Vid, en Hoben Muld,
 Som andre kaldte fire Tønder Guld,
 Var mere mærkeligt hos Manden;
 For Resten var han virksom i sin Bod,
 Var munter, vittig, artig, smuk og god;
 Men hurtig i sin Dont, som bare Fanden.

Madam! for Himlens Skyld bliv ikke vred!
 Da Korthed er min store Kieledægge,
 Jeg havde nær forglemt hertil at lægge
 En vis Omstændighed:

Endskjøndt i femten Aar multipliceert med to
 Han havde vaaget, drukket, spist og sovet,
 Var han dog ikke gift, og ei engang forlovet.
 »Det var en Skam!»

Ja hvis han Piger saae, som lignte Dem, Madam!
 Man ingenlunde kan undskylde ham.

En Philosoph, hvis Navn jeg ikke lider,
 Har ikke meget ziirlig sagt:

»Hver som fornøiet leve gider,
 »Maae skye, som Pest, Herr Hymens Pagt,*
 Han siger endnu meget mere

For at bevise det,
 Som jeg vil ingenlunde repetere.

En anden Philosoph er meer honet:
 Hans Ord om denne Sag saaledes lyde:

»Gift eller gift dig ei, det kommer ud paa et,
 »Du begge Deelee vil fortryde!»

Vor Herre veed, om han har ret.
 Den tredie meest Levemaade viser:
 »Det være langt fra mig,« saa taler han,
 »At raade nogen fra den gifte Stand!
 »Nei! tvertimod, jeg dette Forsæt priser;
 »Men det er altid dog et vigtigt Spring.
 »Man gjorde derfor uden Tvivl ei ilde,
 »Om man sin Livstid derpaa tænke vilde.
 »Betænkksomhed er en velsignet Ting!«

Om een af disse Misogyners Tanker,
 Og Frygt for noget, som han havde hørt,
 Gemeenligen med Ægtestanden vanker,
 Til *Pebersvenddom**) havde ham forført,
 Hvad heller, som jeg snarere vil meene,
 Han mellem Vexler, Actier og sligt
 Forglemte reent, at han var eene,
 Det veed jeg ei, og det er ei min Pligt,
 At vide sligt.
 Hans Slægt og Venner uophørligt plagte
 Ham med Erindring om at gifte sig
 Dog sagte! sagte!
 Der har jeg uden Tvivl forsnakket mig!

*) Jeg haaber, at man kan tillade mig dette Ord. *Svenddom* er rigtig nok for længe siden gaaet af Moden, som overflødigt i vort Sprog, i dets Sted burde vi altsaa efter Horaz's Regel have et ganske nyt:

— si forte necesse est

Indicis monstrare recentibus abdita rerum;
 men netop fordi vi ingen Svende har, har vi naturligviis desto flere Pebersvende; og:

— ego cur, acquirere pauca
 si possum, invideor?

Til Ære for hans Slægt jeg den maae lade,
 At ingen af den samme derom bade;
 Slig Commandeur af fire Tønder Guld
 Bad ingen Slægtning om at fylde Jorden,
 Med mindre Slægtningen var gal og fuld!
 Det strider mod Naturens Orden.
 Vend, hvo som lyster, op og ned paa den;
 Jeg snakker meget heller om igien:
 Kun *Venner* bade ham, og neppe disse,
 Thi hvis de alle havde bedt min Mand,
 Saa havde han Anmodninger tilvisse
 Casseret ind fra halve Engeland;
 Da rundt omkring enhver, der havde Mave,
 (Som næsten alle Britter have)
 Ustridigen var hans hengivne Ven —
 Den reene Sandhed er, at et Dosin af slige
 Bad ham bestandig, fleer at gjøre lykkelige,
 Og i en lille Slægt, naar han var sovet hen,
 At leve paa en Maade op igien
 Ved Hielp af en elskværdig lille Pige.

»Top!» raabte han engang, »jeg vil forsøge det!

»Men Sagen er, hvor i en Hast saa lige

»Jeg træffe skal en vakker lille Pige?»

»Den kan du træffe meget let;»

Gientog hans Ven, »saml op i Morgen, Broder!

»Og rid tre, fire Miil herfra

»Til næste Herregaard, hvor en Papa

»Til tre ret vakre velopdragne Poder

»Af Evakjønnet boer. Hver af de tre,

»Rød som en Rose, hvid som Sne,

»Uskyldig, munter, kielen, vil henrive

»Din hele Siel, saasnart du faaer at see,
 »Hvad jeg omsonst forsøger at beskrive,
 »I hver Modellen til en Gratie.
 »Medgift jeg ei kan love dig i Penge;
 »Men ellers alt.« — »Top!« raabte han igien,
 »I Morgen galloperer jeg derhen!« —
 »Det er et Ord?« — »Et Ord! Farvel saa længe.«

Om Morgenens derpaa Herr *King* staaer op;
 Sig munter i en Hast paa Hesten svinger;
 Den fløi saa let, som om den havde Vinger,
 I susende høitbølgende Galop
 Til Herregaardens Port — og dermed: Stop!
 Smaadrenge tager mod den; Herren dandser
 Saa net, saa let ad Kiøkkentrappen til;
 En lille Landsbyetærne der ham standser
 I Farten — thi man er, som uden Sandser,
 Naar man sig gifte vil,
 Saavel som naar man hænger sig, desværre! —
 »Nei, hist er Stuedøren, gode Herre!
 »Behag at gaae til den!« — og han gik ind.

Hans Øine fem Gestalter der opdage,
 Hvoraf de tre
 Undseeligen, i Landsbye Negligée,
 Sig neiede, løb bort og rødmede;
 Huusherren og hans Frue blev' tilbage;
 »God Morgen!« sagde han, — »Velkommen!« sagde de.
 »Min Herre, blev han ved, jeg ikke har den Ære
 »At kiende Dem, men ønsker, det at lære;
 »Mig syntes ganske herligt om den Sag,
 »At spise Frokost her i Dag;
 »Og uden Hensigt syntes det mig ikke;

»De neppe denne giette kan —

»Jeg altsaa Dem vil sige den; velan! —

»Dog! strax at sige den kan sig vel ikke skikke;

»Lidt Frokost først! der gives dit og dat,

»Som uden Frokost ei fra Læben glider glat.»

Frokosten knap var endt, før Talen gleed

Fra Frierlæberne paa denne Maade:

»Af Jordens Rigdom, Ære, Herlighed

»Jeg har saa meget, som jeg vel kan raade;

»Saa meget, som jeg skiotter om,

»Af Himlens Gaver er min Eiendom;

»Tre, fire Tønder Guld jeg eier, for det første,

»Min Alders Kraft og Styrke, Nummer to,

»Og for at fylde Tallet, Sindets Roe —

»Een Skat mig mangler kun, og det den allerstørste,

»En Kone, som i kierlig Sympathie

»Vil deele med mig, til det er forbi,

»Det tredie, det andet og det første.

»De trende Døttre har, og mellem disse tre

»Er een, som dette giøre vil, maaskee;

»Vil De, saa lad mig faae dem strax at see

»I Negligee!

»Thi jeg har andet at bestille,

»End spille Tiden, hvis de ikke ville.»

»Med Glæde! strax i dette Øieblik!»

Igentog smukke gamle Mand og Kone;

Ud smuttede den huslige Matrone,

Og ind igien med sine Døttre gik.

I landlig Dragt, med hvide Lin om Panden,

Hvorunder Haaret neg sig bølgende

I brune Lokker ned om Skuldrene;

Hver med halvdækket Barm, hvorpaa en Rosenknop
 Forsøgte, skinsyg paa sin modne Ven,
 Den lille røde Mund at lukke op,
 For og, trods Sløifen, ret at kysse den;
 Med korte Trøier, af hvis Ermer stak
 Et Armepear, hvis Mønster du, Seline!
 (Thi hvad er rundt og hvidt og nydeligt som dine!)
 Din Elsker dølger alt for tit i Frak;
 Med Skiørter, som i lette Folder gled,
 Lig Sommerskyer forbi Maanen, ned
 Forbi de runde Knæe til Fødderne,
 Stod' rødmende, blufærdig smilende,
 Og, som jeg ei kan sige det, de tre,
 Jeg glemte Rimet for — ved Siden af hinanden.

Herr *King*, vor Frier, henrykt stod og saae,
 Og saae, og gjorde intet meer end saae,
 Og saae sig fast ihjel; thi Sielen flyver
 Ved saadan Leilighed igiennem Øiet hen
 Til det der blendende fortryller den.
 Spørg Pastor *Paris*, om jeg lyver?

Han længe stille stod og saae,
 Og ønskede hemmelig hans hele Krop var Øie
 Fra Top til Taa,
 For ret med dette Syn at kunne sig fornøie.
 »Ja! saadan kunde jeg nok længe staae,«
 Udbrød han endelig, »men her er meer at gjøre!
 »Jeg een maa vælge; thi dem alle maae
 »Jeg venteligen ikke faae,
 »Skøndt det var nemt?
 »Hvad meener De? Jeg Loven ei erindrer;
 »Thi jeg har den og alting glemt

»I denne Glands, som for mit Øie tindrer — «

I Engelland saa lidt, som her,
 Man bruger den herculiske Maneer,
 At skabe Hustruer af trende Piger
 I een og samme Bryllups-Nat;
 Der, som i næsten alle Riger,
 For slig en Heltestreg har Loven Punctum sat.
 Herr *King* sig altsaa maatte lade nøie
 Med een;
 Der gives stakkels Mænd, som nok maa døie
 Med den;
 Skiondt samme stakkels Mænd jeg ei beklager,
 Det deres egen Skyld gemeenlig er;
 Thi Koner ere, som man Koner tager,
 Det seer enhver.

Men mellem disse tre var Valget ikke let
 For stakkels Manden,
 Særdeles nu, han saae saa slet,
 Og havde seet sig halvveis fra Forstanden,
 En Ting, som saare let kan skee
 Ved een at see,
 Ja stundom blot en halv, end sige tre.
 Hans Tanker dansede *Kehraus* i Panden,
 Som unge Russer, med en lille Perial,
 Paa et *Examensaftens* Bal,
 Indtil de bleve ganske trætte.

»Gid Pokker tænke meer!« saa tænkte han,
 »Mig alle tre de ligevel staaer an,
 »Og den, jeg faaer, er ventelig den rette.«

Med dette kloge Forsæt, blev han ved
 Paa denne Viis: »Min Herre og Madame!

»Hvem af de tre, jeg faaer, er mig det samme;
 »Og derfor, uden meer Omstændighed,
 »Lad den iblant dem Konelodden ramme,
 »Og faae mit Hierte, Haand, et cætera,
 »Som først — hør efter, Smukke! — siger: *Ja!*»

Papa, Mama samtykte denne Maade,
 Som Jupiter, ved Nik;
 »Hør Piger!« sagde hun, »I nu jer selv maae raade!«
 »Betænker,« sagde han, »jer egen Baade!«
 Men et tredobbelt taust undseeligt Blik
 Var alt det Svar de fik.
 Vor Frier stod og stirred' tre Minuter,
 Og lytted efter hvor den første Lyd kom fra;
 Men fra de tause purpurøde Putter
 Kom ingen Ja.

»Saa vil De,« brød han ud, »Dem endelig betænke?
 »Nu, Herre Gud! den ældste vil
 »Jeg et Qvarteer dertil,
 »Men heller ikke meer, taalmodig skienke.«

»Det er for lidt, Herr *King!*« gientog Mama —
 »Ja! jeg kan ingenlunde længer bie;
 »Nu Klokken alt er over ti!« — »Ja, ja,
 »Vi faaer at see!« Følg med, *Marie!*
 (Saa hed den ældste, og som virkelig,
 Imellem os, Herr *King* helst ønskede sig,
 Og, som jeg har min egen Grund at meene,
 Han overalt i Grunden ønsked' ene;
 Thi selv uvidende, hvordan det gik
 I nysbemeldte Stirre-Lytte-Scene,
 Hans længselsfulde lange Blik
 Sneg' sig saa lumskelig til hendes Barm allene,

Hvorpaa med *synderlig* Uroelighed
Bouqvetten hævede sig op og ned.) —

Men, man er, frygter jeg, en smule kied
Af min langagtige Fortællemaade;
Tilgiv, o Læser! o tilgiv i Naade,
Om hidindtil det faldt dig lidt vel surt!
Nu skal det gaae, som det var smurt.

Qvarteret gik; og, vips! af Kabinettet
Mama kom ud igien, og, som en Vind,
Fløi Frieren i hendes Sted derind,
At see hvad Tanker havde der udrettet:

»Nu! vil De have mig? saa skynd Dem!» — *Nei!* —
»Alvorlig?» — *Virkelig!* — »De vil det ei?» —
Min Herre! — »Hvad?» — *Min Herre!* — »Vil De»
— *Nei!* —

»Ja, ja! saa rider jeg min Vei,»
Og dermed gik han hurtig ind i Stuen
Og bød Farvel til Herren og til Fruen.

De maatte lide denne Svingerøn
Og bade ham indstændigen at bie:
»See! Veiret er jo smukt og Veien skøn!
»Vov et Qvarter endnu!» — Gak ind *Sophie!*
(Saa hed den anden Datter) — »Ja! lad gaae!
»Jeg denne Gang endnu forsøge maae!» —
Qvarteret gik, som forrige, til Ende,
Og hurtig Frieren fløi ind til *hende*,
Det samme Spørsmaal: »Vil De, eller ei?»
Fik trende Gange repeteret: *Nei!*

Vor Helt tilbage gik igien i Stuen,
Og sandt at sige, var lidt vred i Huen —
Een Kurv har mangan en i Hov'det Fluor sat;

Men to — Gud frie mig! jeg blev desperat —
 Det blev alligevel Herr *King* dog ikke,
 Han vidste sig i Kurve got at skikke;
 Det, som forvoldt ham stærkest Hiernevid,
 Var den uigienkaldelige Tid,
 Og derfor bandte han, med disse Kurvepiger
 Slet intet meer at foretage sig,
 Endskiøndt Forældrene bad inderlig
 Om et Qvarteer endnu. Men ak! som *Vessel* siger: *)
 (Gud glæde ham for alt, hvad han har sagt!)
 »O! Christen Siel! hvad nytter al din Banden
 »Mod Kierlighed, mod Skiebnen og mod Fanden?»
 At trodse dem, især den første og den anden,
 Vist ikke staaer i vores Magt;
 Herr *King* nu *skulde* giftes, og — giv Agt!
 Den yngste Datter var endnu tilbage,
 Som *Henriette* hed,
 Og efter megen Beden og Umage
 Vor Frier nok engang paa Krogen beed,
 Og et Qvarteer endnu for hendes Skyld spenderte,
 Som ei saasnart var endt, før han igien
 Sprang ind, og kiæk den tredde Kurv risqverte.
 Han syntes næsten alt at have den,
 Og spurgte derfor i en rolig Tone:
 »De vil vel ikke heller være Kone? —
 »O! skynd Dem, at jeg komme kan herfra
 »Med alle mine Kurve! Vil De?» — *Ja!* —
 »Min Kone være?» — »*Deres Kone!* *Ja!*»
 »Det er for Alvor Deres Hiertes Mening?

*) In Op. perd.

»Nu! Gud velsigne Dem og mig og vor Forening,
»Et cætera!»

Og dermed Arm i Arm de hopped ind i Stuen.

Fornøiet Herren blev, og glad blev Fruen,
Som sluttede, hvad Læseren nu veed.

»Ja Sagen mellem os er i sin Rigtighed,»
Udbrod Herr *King*, »nu mangler os kun Præsten

»Og Kongebrev, som snart skal være giort;

»Jeg svinger mig i største Hast paa Hesten

»Og trap, trap, trap, igien til Byen fort;

»I Morgen skal jeg have strax den Ære

»Med begge Dele her igien at være.

»Jeg elsker ikke megen Snak:

»For Froekost Tak!

»De tvende Kurve vil jeg lade hænge;

»Farvel saa længe!»

Dermed vor Frier hurtig Afskeed tog,
Og som en Piil afsted mod Byen jog.

Papa, Mama, Sophie, Henriette,

I Porten noget stod og saae derpaa,

Til Synet ham ei mere kunde naae.

Marie derimod — Kan Læseren vel giette
Hvor hun imidlertid er smuttet hen?

Nu, kiere! kommer først Historien.

Ei langt fra Gaarden, tæt ved Landeveien,
Laae mellem nogle Træer en lille Høi.

I Afskeeds Hurlumheiens Støi

Med Bukken, Skraben, Haandtryk, Kyssen, Neien,

Hun sneg sig bort, og hen til denne fløi —

Af hvilken Aarsag, veed jeg ikke;

Hvad kan ei stundom unge Piger stikke?

Nok sagt, hun sad useet paa sammes Top,
 Og kunde derfra mageligen skue
 Herr *King* i sin ustandsede Galop,
 Saa længe til han blev saa lille, som en Flue;
 Og da hun ikke meer ham øinte noget Sted,
 Steeg hun paa Hellingen mod Veien ned,
 Og satte sig i Græsset der, og græd.

Ulykkelige Kierlighed!

Hvor kan du Hiernen ei paa Folk forskrue!
 En Elsker sandser, husker ingen Ting,
 Imens du tumler ham omkring
 I Frygtens Sneefog eller Haabets Lue.

Saaledes gik det denne Gang Herr *King*;
 To Fierdingvei han alt var galloperet,
 Før han, med et, besindte sig,
 At Brudens Fornavn var ham reent uvitterlig,
 Som dog til Kongebrev blev requireret.
 Han derfor vendte sig og Hesten om,
 For *hendes* Navn i største Hast at hente,
 Som havde sagt ham *Ja*. Men da han kom
 Til Høien, hvilken Fryd! i det han kiendte
 Den ældste Datter, som spadserte der!

»Det sparte mig, ved Gud, et heelt Qvarteer,

»At De, min Smukke! just er her tilstæde;

»Jeg glemte hendes Navn, som gav mig *Ja* dernede —

»Vil De behage her at sige mig,

»Hvordan det lyder egentlig;

»Thi jeg kan ingenlunde længer bie?» —

»Min Herre, hendes Navn, som vilde gifte sig

»Med Dem? som elsker Dem? — »Ja vist!» »Marie.»

»Saa hedder hun? det kan jeg lide paa? —»

»Som saa!» . . .

»Marie? — jeg skal rigtig Navnet giemme.»

»Marie, ja! . . . Marie! — Hils der hiemme!»

Og bort han fløi;

Men mumled', uden et Minut at tie,

»Marie —

Marie — hyp! Marie — hop! — Marie.»

Tak skee dig, lykkelige lille Høi!

Der hiemme var en Praten om den Frier,

Om hans forunderlige Hurtighed,

Hans Skabning, Midler, Væsen, Narrerier,

Og mange flere Snurrepiberier,

Hvoraf jeg knap det halve veed:

Papa holdt for, hans Hest var at beklage;

(Deri han havde megen Ret)

Mama fandt ud, at i hans unge Dage

Han havde været nok saa net;

Sophie paastod, han var altfor lille,

Og Henriette han for gammel var;

De begge holdt den Ting for soleklar,

Han var en lille smule Nar —

Marie blot taug ganske stille,

Og lod dem prate sammen hvad de vilde.

Da Dagen var forbi, det blev omsider Nat;

Og Søstrene, som nu blev eene,

Fortsatte deres Snak — »Men hvordan er det fat,

Marie? hvi saa bleg? — »jeg skulde meene,«

Var Henriettes Ord, »at det kun tilkom mig

At blegne her; thi, sandt at sige,

Dengang jeg sagde ja, jeg arme Pige

Tog feil.» — »Saa gik det netop dig,

Som det gik mig;
 Dengang jeg sagde *nei*, jeg egentligen vilde« . . .
 »Sagt *ja!* —
 »Ah! ha!«
 Sophie stemmed i, som tænkes kan: »Ha! ha!«
 »Men hør engang det end er ei for silde!
 Bliv rød igien!
 Gaae du for mig til Brudeskamlen hen
 I Morgen!« sagde Henriette —
 »Kun Navnet! — hvis han kun ei havde dette?«
 »Hvad Navnet angaaer,« blev *Marie* ved
 »Det har sin Rigtighed.«
 »Nu det er løierligt,« udbrød Sophie —
 »Saa, *Henriette*, veed du hvad,
 I Morgen vil vi pynte Søster *Rie*
 Hvordan vi bær os ad,«
 »Ja! ja! — det blev i hast afhandlet og besluttet,
 Og alle tre
 Med hi! hi! hi! — ha! ha! — he! he! —
 Sig ned i Dynerne (sov sødt, I Søde!) putted.
 Den næste Dag derpaa kom *King* igjen
 Med Præst og Kongebrev. Til Bryllupsfesten
 Var alting færdigt, uden netop den,
 Som skulde krone hele Resten.
 Det varte to Qvarteer, det varte tre:
 »Hvor længe kan dog ogsaa Bruden bie?«
 Da man tilsidst fik pludselig at see
 Imellem Henriette og Sophie
 I hvide Bryllupsdragt den rødmende *Marie*.
 Forældrene, som ei begreb
 De trende Søstres overlagte Kneb,

Og alle Gæster studsede ved dette.

Men *King*, som troede, Bruden var den rette,

Sig nærmede til den, som festlig pyntet var,

Og vilde have Sagen klar.

»Min Herre, det er ikke *Henriette*.« —

»Nei det forstaaer sig selv.« — »Nu det er underligt

»Hvordan han meer end vi begriber sligt;

»Min Herre! det er virkelig *Marie*.« —

»Ja hvem vel ellers.« — »Hun som sagde Ja

»De vil jo have?« — »Just! Men hedder da

»Hun Bruden her, ei virkelig *Marie*?«

»Jo rigtig nok, men« —

»Hvad skal dette *Men*

»Da sige? skal jeg nu frie om igien?

»Hvorefter skal vi længer bie,

»Naar Bruden færdig er og *Præsten*, som skal vie?« —

Man Kongebrevet saae, og see! der stod *Marie*.

Man studsede forskrækkelig derved.

Min Frier blev af al den Studsen kied,

Tilsidst han blev endog en smule vred.

Men endelig forklarede *Sophie*

Den hele Sag,

Til *Kings*, *Papas*, *Mamas* og hvers Behag:

»Thi,« sagde *Henriette*, »jeg kan bie.« —

»Det haster heller ikke just med mig;

»Men det sig passer allerbedst for dig,

»Min Søster!« lagde til den skielske Miss *Sophie*.

Historien de, kort sagt, alle leed,

(Gid Læseren det vilde med!)

Og *King* blev viet og gift, og glad med sin *Marie*.

Moralen, som heraf kan pilles ud,

Med overmaade lidet Hovedbrud
Er meer end een; jeg kiender, sandt at sige
Kun faa Historier i Riim saa rige
Paa reen og fyndig, sand og sund Moral,
Som denne — Fast af hver en Periode
Man lære kan alt hvad man lære skal,
Naar man har Takt for det moralske Gode.
Det vigtigste deraf for Brudgom og for Brud
Vil sikkerlig min Læser selv udfinde,
Naar *han* og *hun* engang faaer sligt i Sinde,
Hvortil dem skienke Held den unge, blinde,
Bevingede, bekiendte lille Gud!

Kallundborgs Krønike

eller,
Censurens Oprindelse.

Den hele vide Verden veed —
 Ved hele Verden, Notabene!
 Poeter i Særdeleshed
 Syv, otte gode Venner mene,
 Jeg traver i Poeters Fied,
 Og altsaa: hele Verden veed,
 At, for umaadeligen længe siden,
 Da Kronprinds *Humble* selv var ganske liden,
 En Hest i *Kallundborg* Borgmester blev,
 Som *Peer* sig kaldte, *Peer* sig skrev;
 Sit Tilnavn kunde han aldeles ikke lide,
 Og Fornavn var paa den Tid ingen Skam —
 Hyad om den hele Verden fik at vide
 Lidt meer om ham?

Det gaaer Skribenten, der gjør Verden Cuur,
 Naar Verden tier stille som en Muur,
 Aldeles som en anden Frier:
 Han troer, at man samtykker, naar man tier.

Den sidste feiler gjerne meget lidt;
Den første tit.

Maaskee jeg og mig her for meget lover —
Men hvad? den vinder ei, som ikke vover.

Saa hør da min Fortælling, lille Jord!
Og ryst og bæv med alle dine Throner,
Og alle disse Hof-Cameleoner,
Som vrimle rundt derom fra Syd til Nord!
Thi stor er Tingen, som jeg taler om,
Og større Manden, fra hvis Bug den kom,
Da Kundskabs Straaler i dens Skygge døde —
Jeg siger Bug; thi ingen Hjerne var
Vidtløftig nok, den Sag er soleklar,
Til dig, o Kiempe! dig, Censur! at føde!

Frygt ikke, Læser, denne Hæftighed
Skal være hele Tiden ved!

Det var et lille Glimt af Pieriden —
Ved en og anden Leilighed
Jeg bliver vel i Hovedet lidt heed;
Men sagtnes efterhaanden siden.

I Konning *Dans* for længst henfarne Dage
Var *Kallundborg* en ganske anden Stad
Der var en mægtig Hob, jeg veed ei hvad,
Hvoraf nu meget lidet er tilbage:
Der gaves Folk, som kunde færdig Jydsk,
Lybsk, Holsteensk, Hollandsk, Flamsk, og Tydsk;
Ja Kræmmere, som havde Been i Panden,
Og blot ei Horn — som kunde tviste med
Achill og Don Qvixott' i Tapperhed,

Og gave Lybeks sorte Tavle Fanden;
 Pastor, som holdt Troen reen og puur,
 Og jog', ved Hielp af Aandens Naade-Gave,
 Hvert Kiettersviin af Helligdommens Have,
 Som, for dens Peberrødder at opgrave,
 Sig sneg saa lumskt omkring paa Luur.
 Studenter, som for nogle faa Rosiner
 Forklarte hele *Curtius* paa Jydsk,
 Og Skriverkarle, som med lærde Miner
 Endog Aviser tolked' ud af Tydsk;
 For hvilke Læsning, selv i velske Bøger
 Var ingen Konst —
 Ak! slige Folk man nu omstunder søger
 Omsonst.

Blandt mange flere Herligheder,
 Som vil jeg springe reent forbi,
 Var og i Kallundborg et *Trykkerie*,
 Som den Tid fandtes næsten ingen Steder;
 Ja, somme holde for (og rimeligt det er),
 Den skadelige Konst, at trykke Bøger,
 Er egentligen først opfundet der
 Af en fordømt Knapmager *Tøger*,
 Som Fanden tog engang paa Veien til *Corsoer*,
 Lig Doctor *Faust* en Tid derefter —
 Og, som ved slige Folk han altid gjør!
 Bevis herfor er over mine Kræfter;
 Jeg hader al Slags Klammerie —
 Nok, at der den Gang var, som sagt, et Trykkerie.

Men Trykkerie er eet, og Trykkerie er to!
 I den Fald *Kallundborg* var et *Geneve*:
 Man tænkte hvad man vilde, skrev i Roe,

Og Skrivter ubedømte trykte bleve.
 Man derfor og fornåm, at meer og meer
 De gamle Hexe svandt med deres Herre;
 At Haandverksfolk blev efterhaanden fleer,
 Og Tiggere hver Løverdag blev færre;
 Thi Konster, Videnskaber voxte frem,
 Og Klogskab i hver Næringsvei med dem,
 Man boede mageligt i nette Huse,
 Som for det meste stod i lige Rad,
 Man spiste god og vel tillavet Mad,
 Og drak sin Miød af skjønt glaseerte Kruse.
 Aar efter Aar den meer oplyste Stad
 Blev smukkere. Rundt om dens vestre Side
 En Skov af Skibe saaes, opfyldte med
 De fjerne Jordens Egnes Herlighed.
 End skjønnere man saa mod Østerlide
 Det vel opdyrkte rigdomssvangre Land
 At prange, lig et Strøg af lutter Haver,
 Med alle Jordens moderlige Gaver.

Saaledes overalt paa Mark og Vand,
 I Husene, paa Torvet, og paa Gaden
 Var nyttig Flid; og Ploven, Aaren, Spaden
 Knibtangen, Øxen, Naalen, alt blev brugt
 Med mærkeligen meer og mere Frugt.
 Meer ordentlig gik Sagerne til Tinge;
 Meer ordentlig i Kirken Sangen gik;
 Man hørte bedre Byens Klokker ringe;
 Kort alt — endog de Halte bedre gik —
 Men rigtig nok man stundom fik at læse
 En lille Vise, trykt i dette Aar,
 Som rynked' hist og her en fornem Næse

Vor Herre veed hvorfor;
 Og rigtig nok (thi lyve vil jeg ikke)
 Kom ud en Gang en atheistisk Bog,
 Hvori Forfatteren til Punkt og Prikke
 Beviste, »den var ikke rigtig klog,
 »Som troede, Jorden sad og Himlen rendte —
 »Saa stor en Høflighed» (Gud frie os! hvilke Ord!
 En Gysen giennem Præst og Præstedeien foer)
 »Man ikke,» sagde han, »af Himmelen maae vente,»

Klog over det, som skrevet staaer,
 Bør ingen from, retsindig Christen være!
 Og trykke Bøger, hvor det gaaer,
 Er egentlig dog intet andet, Kiere! —
 Saaledes raisonnerte den og den,
 Som var i Troen nogenlunde kræsen;
 Særdeles *Præsten* og *Bergmesteren*
 Leed ingenlunde dette Trykkevæsen,
 Som, sagde de, var Aarsag i,
 At Vantro, Svir og Horerie,
 At Kiettermeninger og Poesie,
 Logomakie, Astronomie,
 Og frem for alting, Atheisterie
 Fik Overhaand i alle Byens Gader,
 Ja selv i Herrens Huus, skøndt det utroeligt lader,
 Saa stærkt, at Folk henslumred' mangel Gang,
 Naar Prækenen var blot tilbørlig lang
 Endogsaa paa de lave Stolestader.

Imidlertid gik Pressen lige fuldt.
 »Lad dem kun smøre, de profane Hunde!
 Saa længe vi, trods deres tappre Salt,
 I vore Kanapeer rolig blunde!»

Saa tænkte Byens Fædre — men, o Vee!
 Vee! Vee dig, *Kallundborg!* din lærde Hæder
 Skal snart fordunkles! Dumhed snart skal lee
 Paa den Ruin, hvor alt Minerva græder!

En Dag (saavidt jeg veed, en Hundedag)
 Borgmesteren sad i sin Stoel, hvis Arme,
 Hvis magelige Sædes lumre Varme
 Min skrøbelige Geist er alt for svag
 Til at beskrive ret; elastisk hæved'
 Det kielne Duun dens silkebløde Barm,
 En Duft, som slukte strax hvert Glimt af Harm,
 Omkring dens tause Damask døsigt svæved' —
 Kort: dypped' jeg i *Lethe Qvæders* Pen,
 Og skrev paa Valmu Dag og Nat med den
 Jeg kunde den ei søvnig nok afmale —
 Desuden var maaskee min Stræben her
 Reent overflødig; thi, desværr'!
 Maaskee min Læser ligger alt i Dvale.
 O! skyd, i saa Fald, Skylden ei paa mig;
 Men blot paa Stolen! —

Med den dybe Mine,
 Som for en saadan Mand kan skikke sig,
 Hvis rummelige Mave faderlig,
 Maae giemme hele Byens Fryd og Pine,
 Sad den Velviseste. Den Roelighed,
 Den philosophiske Dybtænksomhed,
 Og overvættes store Sielefred,
 Man seer paa Dalens fede Konges Pande,
 Naar han i Græsset sagtelig slængt ned
 I Skyggen af et Træ, ved Kildens Bred,
 I Dyssen af de musikalske Vande,

Med vigtig Taushed tygger Drøv,
 Sad paa hans store purpurrøde Næse,
 Hvor man med liden Møie kunde læse:
 Siel! hold dig klogeligen i dit Støv!

Som Solen, naar den kobberød fremstikker
 Imellem tykke Skyer i taaget Rusk,
 Saa fremstak af Parykkens Bukkel-Busk
 Hans Ansigt i en Damp af Portorikker.

I slig Forfatning havde han for Skik,
 At smøge sig i Slummer alle Dage,
 Men hvordan det nu gik og ikke gik,
 Saa vilde Søvnens ei i Dag behage,
 Paa Pibens Vink at nærme sig som før;
 Han røg, og røg igien, og røg sig or;
 Men intet Blund han fik, end sige Slummer —
 (Ak! ingen Dødelig er frie for Kummer!)
 Lig Kong *Asverus* lod han hente da
 Den gamle store Stadens *Chronika*,
 (En Bog, fem Gange tyve Vintre gammel,
 Der ellers brugtes for hans Søn til Skammel,
 Og for ham selv, at løfte til Motion)
 Hvoraf hans Kone pleied' i slig Knibe
 Mod Søvnløsheden Antidot at gribe,
 Og forelæse ham saa stor Portion,
 Som til forønskte Virkning at frembringe
 Var nok. Som oftest var den Dosis ringe;
 Thi deels Borgmesteren, for sin Person
 Til snart at slumre var utroelig nem,
 Og deels var Bogen til at assoupere
 Fast ligesaa beqvem;
 Men denne Gang hun maatte læse mere;

Hvad Ord for Ord, aldeles paa et Haar,
 Som det i samme gamle Krønik staaer,
 Jeg her min Læser troelig vil levere.

* * *

»Den — hujus døde Christen Smed *)
 Den hele Bye til stor Fortræd;
 Han var en brav og nyttig Mand,
 Beslog en Hest med stor Forstand,
 Paa Laase gjorde mange Sving,
 Slog Øier ud for ingen Ting.
 Gid hisset han ei saa maae svede,
 Som han har altid gjort hernede!»

»Endnu du sover ei, min lille Mand!»

Udbrød den standsende Borgmesterinde.

»Nei! læs kun meer,« igientog han,

»Det vil sig haaber jeg paa Timen finde;

»Jeg ei begriber denne Søvnløshed;

»Nu vel! læs meer! bliv ved!» — og hun blev ved;

* * *

»Vor Præst, som nylig var lidt svag,

Blir feed og fyldig Dag fra Dag.

Han kan lidt meer end Fadervor,

Og maner stærkt, som Ordet gaaer;

Alligevel for Tyverie

Den stakkels Mand er ikke frie.

Forleden misted' han sin Hest.

Vor Herre skaane kun vor Præst!»

Borgmesterinden standsed her igjen:

*) Den 28de, om jeg mindes ret; men hun sprang det over,
 fordi det var trykt med Rommertal XXVIII.

»Du slumrer ei endnu?» — »O nei! vist ikke!
 »Jeg slumrer ei saa snart i Dag, min Fikke!
 (Saa hed til daglig Brug Borgmestersken)
 »Du nok kan mærke, naar jeg sover hen;
 »Jeg snorker, som du veed; bliv ved at læse,
 »Saa længe til du hør Signalet af min Næse.« —
 Borgmestersken begyndte da igien;
 Men sprang tre fire Blade reent forbi,
 Som der var alt for meget moersomt i;
 Man derfor eene hende Skylden give
 Om Følgende lidt kiedsomt skulde blive:

* * *

»Den Tyv, som stjal Herr Nielses Hest,
 Blev greben sidste Mortensfest,
 Og bragt paa Stand for Magistraten,
 Som arresterede Krabaten.
 Man kneb ham med saa megen Fynd,
 At han tilsidst tilstod sin Synd,
 Blev foresiunget, forelæst
 Af den sagtmodige Niels Præst,
 Og siden paa en Sluffe slængt,
 Kiørt ud, vendt om, berettet, hængt;
 Men, som man snart vil mærke det,
 Altsammen overmaade slet.

Det henved Midnatstide var,
 Og Maanen skinte ganske klar,
 Og mange Stier blinkte ned
 Paa Marken og paa Tyven med;
 (Thi Maanen seer paa slig Person
 Saavel som paa Endymion)
 Da kom paa Hesten, trap, trap, trap,

Jens Skovfogd ridende saa rap,
 Forbi det gyselige Sted,
 Hvor Dievle vogte, som man veed,
 Trofæen for Retfærdighed.
 Ret, som han rider bedst, og seer
 Ad Galgebakken til — hvad skeer?
 En Røst, lig den af Belzebul,
 Saa rædsom, underlig, og huul,
 Ham brøler ud fra Galgen: »Stop!«
 Og vips! foer Kolden i hans Krop;
 Han skialv, som Esp, og i sin Skræk
 Forglemte han at spore væk,
 For i Galop at komme bort,
 Som jeg i hans Sted havde giort.

Han saae, og lytted' nok engang,
 Og nok et »Stop!« fra den, som hang;
 Han slog et Kors, slog to, slog tre,
 Men ligemeget hiulpe de;
 Han takked' i en Bøn for Mad,
 Men ihvor inderlig han bad,
 Kom dog den samme Lyd igien
 Fra Fandens nylig hængte Ven.

Jens var for Resten ei Poltron,
 Og hidtil aldrig kaldt Kujon;
 Han tog paa sin Samvittighed
 Det allerstørste Vangeled
 Og slog med det engang en Tyv,
 Og kyste hele slige syv,
 Som vilde plyndre lumsk hans Hiem;
 Men der var ogsaa Liv i dem;
 I denne Djevel derimod

Var intet uden bare Blod,
 Og ingen, ingen Moders Siel
 Kan slaae tilgavns en Død ihjel;
 Selv naar han Græsset maatte bide,
 Al Fordeel var paa Tyvens Side.

Imens han raisonnerte saa
 Lod Tyven atter fra sig gaae
 Endnu et Skraal, som vores Helt
 Fandt mere liveligt end fælt,
 Og som, hvordan det ogsaa var,
 Den Ting ham gjorde soleklar
 At der var Liv et cætera,
 Hvor dette sidste Skraal kom fra.

Liv altid var Jens Skovfogd nok —
 En levende Banditerflok
 Han meget heller Spidsen bød,
 End een, som, nok saa tam, var død;
 Og derfor reed han, hop sa sa!
 Did, hvor den Lyd af Liv kom fra.

»Hvordan,« udbrød han, »er det fat?
 »Er du i Live Kammerat?« —
 »Ja! skiær mig ned o! christen Siel!
 »Jeg ellers hænger reent ihjel!« —
 »Band paa, du lever, først, hvis ei,
 »Jeg løber strax igien min Veil!« —
 »Ja vist! i Dievels Skind og Been,
 »Jeg lever! ja! den Sag er reen;
 »Men lever bandsat, som du seer,
 »Og døer, hvis — o! jeg kan ei meer« —

Jens Skovfogd tænkte lidt sig om,
 Og snart til sin Beslutning kom;

(Thi det er dog særdeles sødt,
 At bringe Liv igien i Dødt.
 Jeg troer, ved saadan Leilighed
 Jeg og en stakkels Tyv skar ned.)

Jens Skovfogd tog sin Tællekniv
 Og raabte: »Løb, og frels dit Liv!« —
 Og ned sprang Tyven, lig en Kat,
 Der lang Tid har i Tønden sat,
 Naar Dragøes Helt med vældigt Drag
 Den redder i et Seierslag —

Lig en forrykt, beskienket Mand,
 Som Glæden jager fra Forstand,
 Han takked' ham, som gav ham Liv
 Ved Mod og Kierlighed og Kniv —
 Og Glæden af at gjøre vel
 Betog vor Jenses hele Siel:

»Løb,« sagde han, »af alle Kræfter!
 »Og stiel nu aldrig meer herefter!« —

»Du gav mig Livet,« gientog han,
 »Kun for at døe paa nye, min Mand!
 »Hvor skal i Nat jeg arme hen?
 »Klyng mig i Galgen op igien!
 »Forvildet, saaret, bange, mat,
 »Man faaer mig letteligen fat,
 »Hvis jeg til Morgen ei hos dig
 »Maa lidet vederqvæge mig.
 »Troe mig, det er en egen Sag
 »At have hængt en ganske Dag!
 »Lad mig udsove denne Skræk,
 »Og pille mig i Morgen væk!
 »Hvis ei, saa heller, kiere Ven!

»Klyng mig i Galgen op igien.« —

Jens fandt den Sag ret rimelig,
Og sagde: »Kom da hiem til mig!«
Og tog ham bag paa Hesten, rap,
Og reed til Huset, trap! trap! trap!

»Min Kone sover,« sagde han;
(En Helt er altid kierlig Mand)
»Gjør derfor, Landsmand! ingen Larm.
»Men læg dig her, og sov dig varm!«
Og viste ham en opredt Seng;
»Sov vell! og ei i Drømme hæng!«
»God Nat!« og derpaa begge to
Sig sloge meget snart til Roe.

Jens havde med fra Marked hiem
To nye Støvler, hængte dem
Paa Sengestolpen, hvor han laae,
Og faldt i Slummer strax derpaa.

Vor Hængte med sin lange Hals
Var Sønnen ei saa let tilfals.
De Støvler fik han Øie paa,
Og meer og meer paa samme saae;
Han saae saa længe, saae saa tit,
At han til dem fik Appetit;
Han vel tillukked' Øiet; men
De Støvler lukked' op igien.
Og hvor han vendte Synet mod
De nye Støvler for ham stod;
De blanke var, og uden Meen,
Og syntes giorte til hans Been —
Som Tyvs, hans eget gamle Par
I jammerlig Forfatning var;

Thi hvor kan Retten tænke paa
 En Fyrs Forlegenhed som saa!
 Man troer gemeenlig, een, som hænger,
 Af alting mindst til Støvler trænger —
 Han stirred' atter paa dem hen,
 Og Rapse-Nykken kom igien:
 Naturam furca pellas ex,
 Hun kommer dog igien, den Hex!
 Han saae paa dem, han saae paa sine,
 Og tænkte: De skal være mine!

Som tænkt saa giort! han listed' sig
 Til Sengestolpen lumskelig,
 Fik Støvlerne fra Knagen ned
 Med al en Hængts Behændighed,
 Og trak dem hurtig begge paa,
 Og vilde netop til, at gaae —
 Da Jens, som vogned' ved den Larm,
 Fik i ham fat med vældig Arm:
 »Fordømte Tyv! som nyelig hængt
 »Er end med Tyverie befængt!
 »Kom du fra Galgen før i Live,
 »Du nu for Alvor hængt skal blive!«

Saa sagde han, og trak ham med
 Paa Marken ud: »afsted! afsted!«
 Og puffede ham puf i puf,
 Og puffed' af ham mangt et Uf!
 Det gik saa tyst den hele Vei;
 Thi skrige høit han voved ei,
 Indtil de kom til Galgen hen —
 Ved atter at beskue den,
 Blev han, der Hest og Støvler stjal,

Som han var ganske bindegal,
 Og slog omkring sig vildt og fælt —
 Men Jens, som før er sagt, var Helt,
 Giengieldte Fyrens blinde Puf
 Med sikke Slag, og i en Ruf
 Han styrted' ham paa Jorden ned,
 Og bandt ham med Behændighed,
 Og klynged' ham i Galgen op
 Tilgavns, med ganske Siel og Krop:
 »Raab nu, saa tit du gider, Stop!
 »Forsøg hver Lyd fra dig at give!
 »Du tredde Gang ei hængt skal blive!«

Det meget over Midnat var
 Og Maanen skinte ganske klar
 Og alle Stier blinkte ned
 Paa Marken og paa Tyven med,
 Som hastig gav det sidste Suk,
 Og mukkede siden ei et Muk —
 Jens Skovfogd gik sin Vei igien,
 Kom hjem, gik i sin Seng, sov hen,
 Stod op, og Morgenen derpaa
 Sig lod med ingen Ting forstaae.

Aurora mellem Østens Høie
 Kom i sit røde Skiørt og Trøie
 Med gyldenstykkets Hue paa,
 Og ligerviis paa Tyven saae.
 Ved samme Tid en sort Krabat,
 Som fuldt sig havde foresat
 I Dag at ville staae sig brav,
 Fordi han slemt i Gaar røg af,
 Kom, henrykt i Qvintilian,

Og rendte paa Herr Urian,
 Han standsed', studsed', da han saae
 Ham med to nye Støvler paa,
 Og tænkte stirrende! mon Fanden
 End efter Døden rider Manden,
 At selv i Galgen han ei kan
 Afholde sig fra Natteran?
 Gud frie os! »Stiæle Støvler hængt
 »Er før ei seet, ja neppe tænkt?»

Med disse Ord han rendte hjem,
 Og raabte høit, hvor han kom frem:
 »Den Tyv, som hængt i Aftes var,
 »Et nyt Par Støvler stiaalet har!»

Det hele Kallundborg kom ud,
 Og saae det Syn; bevar os Gud!
 De gamle Støvler borte var,
 I deres Sted han nye bar.
 Man stirrede paa ham, som hang,
 Man loe, man græd, man peeb, man sang,
 Man giennemgik Physik, Moral,
 Og Hypotheser uden Tal;
 Kort sagt: den hele Bye blev gal —
 Men ingen kunde dog udgrunde
 Hvor hængt man Støvler stiæle kunde?

Man efter Præsten Nielses Raad
 Som selv begreb ei denne Daad,
 Omsider Haabet reent opgav,
 Om den at fatte nogen Tid,
 »Før, som han sagde, bag sin Grav
 Man kom til noget mere Vid.»

Borgmester Ebbe derimod,

Som nok saa lidt deraf forstod,
 Var ei saa rolig i sit Fag
 Ved denne paradoxe Sag.
 Han paastod fast med Mund og Pen,
 At Tyven nok engang igien
 For dette Ran afstraffes skulde;
 Thi Tyverie er Tyverie,
 Og Tyv bør ei gaae Ram forbi,
 Fordi han ligger under Mulde.
 I mangen Act in Folio
 Man twisted' contra, twisted' pro,
 Men kom med Sagen ei til Ende.
 Man veed endnu med Vished ei,
 (Thi saare lang er Rettens Vei)
 Til hvilken Kant den vil sig vende.« —

»Hvad!« raabte vor Borgmester vild,
 Og slog sin Pibe reent itu paa Kanten
 Af Folianten,
 »Hvad!« brølte han, »er det for en Pasqvil?
 »Det mig skal ramme, som jeg hører —
 »At lugte sligt, er ingen Konst!
 »Nu, ved min Mave! den fordømte Smører
 »Skal ikke have smurt omsonst!« —
 »O Himmell!« raabte hun, og slængte Bogen
 Saa langt hun kunde, hen i Krogen:
 »Du drømmer slemt, min lille Mand!
 »Vaagn op, og kom igien til din Forstand!
 »Og lad den fule, Smør og Sild, og Lugt
 »Og alt det andet fare! vaagn nu smukt!« —
 »Hvad drømmer! drømmer! drømmer! nei desværre
 -Jeg ikke fik et Blund, det veed vor Herre!

»For al den Skumlen, som du læste der,
 »Det Frugten af den Hunde-Friede er,
 »Alt hvad man vil at kunne trykke!
 »Fornam du ei, din Gaas! det hele Stykke
 »Du læste der, var Skamskrivt over mig?
 »Men det skal hævnnes! troe mig sikkerlig!« —

»Men, lille Mand!« gientog med Smil Madammen
 »Betænk, det er en grumme gammel Bog!
 »Og det er trykt og skrevet alt tilsammen
 »Før jeg og du blev født; betænk dig dog!
 »Du har jo Støvler aldrig stiaalet!
 »Du er jo hidtil ikke hængt, min Peer!« —

»Ja gammel hid, og gammel her,
 »Den skal,« saa bandte han, »paa Baalet!
 »Du dig kun lidt forstaaer paa slige Ting;
 »Jeg seer en smule dybere; jeg veed
 »Som Dommer, som Jurist om sligt Beskeed:
 »Han mener mig med hele Magistraten;
 »Jeg rigtig nok engang har hængt en Tyv,
 »Trods ham og al hans skammelige Praten,
 »Jeg kunde hænge slige syv,
 »Og, hvis jeg havde ham saa sandt i Fælde,
 »Ham selv i Midten, om det skulde gielde.
 »Hvem anden mener han vel med den Mær,
 »Som kom imellem nogle Høie
 »Med guulrødt eller brunrødt Skiørt og Troie,
 »Og gyldenstykkets Hue noget nær,
 »Hvem anden vel end dig? — Til Punkt og Prikke
 »Han dig har malt, min lille Fikke!
 »Hvem gaaer med gyldenstykkets Huer nu,
 »Med røde Damask Trøier, uden du?

»Og, troe mig! med den sorte, det er reent,
 »Som han beskriver saa confus,
 »Han har vor ældste Søn, vor Petrus meent,
 »Som røg forgangen af med Nucleus.« —
 »Ja,« sagde hun, »nu synes mig, min Peder!
 »At jeg begriber, du har Ret.
 »I Mænd dog alting fatte kan saa let;
 »Hvor er' vi Koner dog kun Faar mod Eder!« —
 »Desuden,« blev han ved, »jeg længe har
 »Mig ærgret over det fordømte Væsen,
 »At kunne trykke frit i hvad det var —
 »Hvad kommer der vel ud af al den Læsen?
 »En Skræder kan jo blive nok saa klog,
 »Som jeg; kan mønstre mig og hele Staten;
 »Kan trodse mig og hele Magistraten
 »Ved Hielp af en og anden lumpen Bog?
 »Spørg kun Herr *Morten!* han med mig vil sande!
 »Jeg tit har hørt ham Bøger at forbande;
 »Han siger: det er lutter Satans Kram!
 »Studeringer er' blot for Folk, som ham,
 »Der kan sin Hierne styre selv og raade,
 »Og veed med Pønskningen at holde Maade —
 »Og overalt — hvad Krøniken især
 »Betræffer, slig en Bog er ikke værd,
 »At være mere til, om ei for andet,
 »Fordi den mig har skilt i Dag
 »Ved Middagsøvnen — blot for denne Sag
 »Den være skal til evig Tid forbandet!«

Endnu før Solens Nedgang blev sendt Bud
 Til Præsten, som var stærk Zelot i Sagen;
 Og under megen Raslen, Knittren, Bragen,

Blev Krøniken opofret Ildens Gud.
 Med al Høitidelighed dette Væsen
 I Borgemester-Gaarden foregik:
 De tvende Byens Fædre stod' og saae
 Med megen patriotisk Fryd derpaa,
 Mens Røgen af den brændende Chronik,
 Satyrisk selv i Dødens Øieblik
 Dem begge to stak onskabsfuld i Næsen.

Den næste Dag kom en Forordning ud;
 »At alle Exemplarerne af samme
 Opofres skulde Hævnens vrede Flamme,
 Som lige skyldige« — med nok et Bud:
 »At ingen, hvo det var, herefter mere
 Til Trykken maatte nogen Ting levere,
 Det være hvad det vilde, klogt og galt,
 Philosophier, Eventyr, Moraler,
 Ordbøger, Oder, Elegier, Taler,
 Satirer, Fabler, Krøniker, Annaler,
 Og andet sligt — med eller uden Salt —
 Paa Jydsk, paa Tydsk, paa Holsteensk eller Flamisk,
 Ja Græsk, Sverinsk, Franzøsk, Mesopotamisk,
 Før det af Byes Borgmester eller Præst
 Var nøie giennembladet, giennemlæst,
 Og dømt, hvorvidt det Statens Tarv og Ære,
 Og deres Bedste kunde tienligt være.«

Saaledes for een Mands afbrudte Slum
 Opofredes for evig hele Staden —
 Man hørte i et sammenmænget Brum
 Af Jammerskrig, hvorhen man kom paa Gaden
 »Ak! vi har mistet vort Palladium!«

Borgmestren var, som han er nys beskrevet;

Som Censor kiender man hans Dygtighed.
 Med Præsten *Morten* man, saavidt jeg veed,
 Saa nøie hidtil ei bekiendt er blevet.
 Jeg derfor af hans trufne Malerie
 Vil give her, saa got jeg kan, Copie —
 Originalen hænger i Peer Paars —
 Han stærk og fyldig var, og lidt til Aars,
 Særdeles Kiender, frem for alt, af Heste;
 Men af sig selv, som Folk er fleest;
Donat og sligt han engang havde læst,
 Og glemt igien; for Resten, som den beste,
 Han brægede for *Altret*, præked' blot
 Et maadeligt Qvarteer, og dog saa got,
 Som nogen, fik sin Menighed i Slummer.
 I Skriftestolen var han meget skrap,
 Især mod dem, hvis Offring var lidt knap:
 »Den rette Vei til Himmelen er Kummer,«
 Hans Mundheld var — og, som en Siele-Ven,
 Han derfor rundelig uddeelte den
 Med Lovens Straf og Prophetiens Varsler,
 Og skruppede de Døende med Klem,
 Til Lægen fra hans Torden frelste dem;
 I øvrigt: aad for fire, drak for fem
 Ved alle Bryllupper, Begravelser og Barsler.
 Med disse Censor-Evner rustet ud
 Han hialp Borgmestren i at censurere
 De sidste, svage litteraire Skud,
 Som Rectoren, Conrectoren, og flere,
 Hvis Navne jeg ei her opregne vil,
 (Tildeels dog Calvinister) af og til
 Bad' skiælvende Borgmesters Pige, *Rikke*

Igiennem Borgemestersken, Frue *Fikke*,
 At presentere Borgemester *Peer*
 Til naadig Dom.

Omsider meer og meer
 Man kiedtes ved, tit uden Frugt, at tigge
 Til Trykken saadant Privilegium.
 Man tabte Vid med Modet og blev dum;
 Og endelig man skrev aldeles ikke.

Bestandig meer og meer svandt Staden hen,
 Thi Muserne Censurens Sæde skyede,
 Og Handel, Konster og Fabriker flyede
 Med dem i Hast til andre Kyster hen,
 Hvor Fred og Frihed trygt de kunde nyde.

Den hele Bye blev fyldt med Graad og Sorg,
 Ja! græd, ulykkelige Kallundborg!
 Vee! Vee! dig, arme Stad! din lærde Hæder
 Er nu fordunklet! Ignorance leer
 Paa den Ruin, hvor trøstløs Pallas græder!

Historien vist lære kan enhver,
 At vi har Trykkefrihed her;
 For Resten seer jeg ikke paa min Ære!
 Hvad andet man af samme skulde lære.

Døden og Doctoren

eller

Den sorte Pest.

Engang laae *Døden* (som sædvanlig bleg)
 Matgispende ved Roden af en Eeg,
 Hvorhen paa tynde Been, vor store Thessen lig,
 Den fra en Valplads havde slæbet sig,
 Og færdig var, at puste ud sin Siel,
 (Figurlig sagt i Vers, forstaae mig vel!
 I Prosa klang det alt for galt;
 Thi *Døden*, egentlig og philosophisk talt,
 Skal ikke være stærk i Siel)
 Kort sagt: Hans Majestæt ei kunde mere,
 Træt af at slaae ihjel,
 Og laae paa Jorden færdig at krepere.
 En Doctor gik forbi,
 Og saae den ligge der, og tænkte: ved den *ni!*
 (Saa kalder man for Kortheds Skyld den Syge
 Hvorfor Tobias maatte ryge)

Det var en herlig Sag, o Himmelen skee Lov!
 Om jeg nu snappede fra Herr Patronens Side
 (Han troede Herr Patronen sov)
 Den Lee, for hvilken alt i Græsset strax maae bide,
 Hvor vilde kiøre da min Plov!
 Hvad er mod den al Verdens Laxativ,
 Salt, China, Rottekrud, Recepter, Piller, Draaber,
 Ja selv den Elixir, hvorpaa jeg ellers haaber —
 Og alt det andet Antidot mod Liv?
 En Bagatel! — Sandt nok lidt Tyverie
 Der stikker i;
 Men stæle Medicin — og stæle fra en Død —
 Og naar man føler sig til Livets Meier fød —
 Og overalt — langt heller eengang stæle
 End uophørlig hæle —
 Saa raisonnerte han af Iver for sin Konst,
 Og listede sig til at nappe —
 Men Dødens Knokler blev paa eengang rappe:
 »Herr Doctor,« skreg den »det er reent omsonst,
 At prøve paa min Lee at snappe!
 Thi reent ud sagt, at stæle *den*,
 Og *Køllen* fra den gamle Jomfrue-Værger,*)
 Og *Livets Balsam* fra min Fiende *Berger*,
 Er lige mueligt kiere Ven!
 Jeg raader derfor venligst lad den ligge!«
 Den Doctor blev om Næsen ganske bleg,
 Og skialv, og gyste, hommed' sig og skreg,
 Som een der vil af Døden Livet tigge:
 »Ak allernaadigste Hr. *Mors*!

*) Hercules.

Tilgiv mig, at det syntes som jeg vilde —
 Nei Himlen frie mig! Fra *King-Pe* til *Aars*
 Er ingen Dødelig, som tidligen og silde
 Med saadan Iver dyrker dem, som jeg!
 Jeg stæle fra dem! — ak tilgiv mig, nei!
 Jeg Leen blot en smule hvæsse vilde,
 Den syntes mig lidt sløv,* — »Nu er jeg død
 I tredsinstive Secler!» hin udbød,
 »Men i min hele Dødstid aldrig Mage
 Jeg funden har til denne Nidkierhed!
 Blandt alle mine Svende, det jeg veed,
 I nye Nætter og i gamle Dage
 Har ingen havt en halv saa mesterlig Idee!
 Hvad siger jeg? jeg selv bekiender det med Spee,
 Jeg selv har end ei havt den — Hør, min Herre!
 Jeg hader Complimenter,* blev den ved,
 »Men denne ganske nye Opmærksomhed
 Fortiener en Belønning — De begiere
 Af alt hvad Døden eier hvad De vil,
 Og, ved min Lee! det skal Dem høre til!»

Vor Doctor brugte næsten to Minuter
 Til at betænke sig
 Og endelig brød ud: »Det græmmer mig,
 At forefinde Deres Majestæt
 Saa skrøbelig og træt,
 Og udaf Stand til Leen selv at bruge.
 De deres Arbeid reent maa see forsømt
 I næste Uge —
 De allernaadigst mig en Gave han tildømt,
 Tør jeg mig underdanigst blot udbede
 De denne Lee mig vil tilstede

Saa længe til de kommer dem igien?
 Jeg vist skal giøre mig al tænkelig Umage,
 For med en Eftertryk at bruge den,
 Som om det var dem selv i Ungkarlsdage*.*)

Den kiere Død, i øvrigt ufortalt,
 Har, siger man, med andre Potentater,
 Hvis Blik maa giennem-overskue Stater
 Et Syn tilfælles, som seer ofte galt —
 Og ofte, naar man grant betragtet har dens Væsen,
 Man skulde sværge paa den reent gik efter Næsen,
 Som andre fleer,
 Der gaaer saa skiæveligen, som man seer —
 Men Himlen frie mig fra dens Gang at skose!
 Hver gaaer paa sine Been saa lige som han kan —
 Kun synes mig, at dens Forstand
 Ved denne Leilighed var ikke just at rose —
 Den burde bedre have kiendt sin Mand
 Og hvad han førte i sin Pose.

Imidlertid den havde svoret saa;
 Og Døden er en Mand, som man kan lide paa. —
 »Velan,« udbrød den, »tag den, men hold Maade
 Med Brugen af dens skarpe Odd,
 Og levn dog lidt af Livets Traad!« —
 »Lad mig kun raade!«
 Igientog Doctoren — og løb ad Marken hen:
 »Om otte Dage sees vi her igien!«
 Han løb — og for ei reent at spille Tiden
 Hvor intet var at meie, hvæssed han,

*) Omtrent ved Noahs Tid, da Døden endnu ikke havde fuldt
 1700 Aar paa Bagen.

Alt som han løb, den krumme Sabrian
Til ydermere sikker Biden.

Den arme Død saaledes laae paa Luur
Tre, fire fem, sex, syv kiedsomme Dage;
Men uden Medicin ved Hielp af blot Natur
Den ottende dens Styrke kom tilbage —
Den reiste sig — og savned strax sin Lee;
Thi uden den er gode *Mors* hvad flere
Vor Verdens Herrer uden Zepter ere,
En Ræe, man er vant at see.

Den gyste for det Skridt, den havde vovet
At laane bort sin hele Magt:
Men, raabte den, har jeg da sovet?
Jeg dumme Død, som ikke meer gav Agt
Paa denne Skielms saa kiendelige Maskel
Hvor kunde jeg saa let mig lade overraske?
Hvor skal jeg løbe hen? mod Syd? mod Nord?
Hvo veed hvor nu den Skurk omfeier?
Og, før jeg seer mig til, afmeier,
Hver Livets Ager paa min Jord?

Den længe raadvild løb mod Østen og mod Vesten,
Mod begge Poler, og, som sluttes let,
Blev atter træt.
Til Lykke fandt den ved et Giærde — Hesten,
(Den gamle Blis,
Som tales om i Apocalypsis)
Paa dennes Ryg den endelig kom op
Og nu, hop! hop!
I Førstningen i Trav, og siden i Galop,
Fra Stad til Stad — i alle fandt den Pesten,
Og skreg sig hæs i lutter Vee! o! vee!

See Virkningen af min misbrugte Lee!

Den sorte Pest (saa har man kaldt det Væsen,
Fordi den Mand, der alting meied bort,
Var mod sædvanlig Skik, ei bleg, men sort)
Stak Døden meest fra Norden af i Næsen —
Den efter Næsen reed, og endeligen traf
Vor Doctor Urian, klif! klaf!

Ha! skreg den: »Hid med Leen!« —

— »Pyt! Herr Rytter!

Den tages ikke saa! nu har jeg den;
Og i al Evighed du faaer den ei igien!
Klif! klaf! din Trusel her til intet nytter!«

Den ellers Bleg blev om Næsen dobbelt bleg,
Og al dens Virkekraft af alle Knokler veeg,
Den faldt af Hesten bumps saa lang den var,
Og Doctoren, klif! klaf! skreg: »Lig du der, din Nar!«

Med eet man ved et Skrald af Torden
Saae ryste Himmelen og bæve Jorden —
Et Lyn med usædvanlig Glands slog ned,
Af Lynet foer en Aand, saa skøn og lys, som Livet,
Den raabte: *Mig blev Lægedømmen givet* —
Og Doctoren og Døden skialv derved —
Den Leen greb — og i et Nu, klif, klaf,
Fløi Doctoren Paryk og Hoved af —
Der, sagde den, og rakte den til Døden,
Jeg skienker dig din gamle Magt igien;
Men, hvis du nogentid misbruger den,
Saa skialv, hvor og du er, i Verden for mit Møden?

Min *Winslov!* trende Gange Døden mig
Gik truende med Leen ind paa Livet;

Men for den lyse Aand den skiulte sig,
Og Sundhed blev din Ven tilbagegivet —
Nys trued' den tredobbelt frygtelig
Det Liv, som lærte mig at elske mine Dage —
Jeg skialv — men see! den atter veeg tilbage,
Og i min Skytsaand jeg gienkiendte Dig.

Kirkegaarden i Sobradise.

Den hele Verden kiender *Sobradise*;
 I dette Land var og en Hovedstad,
 Og i den Hovedstad, var til andægtig Lise,
 En Kirke, hvor man sang, og sov, og sad,
 Og undertiden vel endogsaa bad —
 Og ved den Kirke var en Kirkegaard,
 Hvori man putted' alle Kirkens Faar,
 At sige efterhaanden, som de døde —
 Og over hver af sammes Grave laae
 En mindre eller større Steen, hvorpaa
 Man læste Faarets Navn, som her var Ormes Føde.

Jeg eengang gik, som jeg saa ofte gaaer,
 I Tanker over denne Kirkegaard —
 Jeg faldt, og paa en Steen slog halv itu min Næse;
 Og holdt det for et Vink ei længer bort at gaae,
 Men stille staae;
 Jeg stod — og gav mig til at læse:

†

Her ligger Kammerherren! Faae den Skam,
 Der veed den mindste Smule meer om ham —

Han skrev en Bog, saavidt jeg kan erindre
Men om den samme veed man endnu mindre.

Den Gravskrivt syntes mig original,
Og dog ei ganske gal —
Jeg gik til næste Steen, nysgierrig efter mere,
Og læste hvad jeg her vil copiere:

†

Vor Stads fornemste Digter *Killevalle*,
Som gjorde Epopeer,
Tragedier og meer
Paa Fransk og Tydsk Maneer,
Er blevet jordet her;
Blir han udødelig, saa blive vi det alle!

Jeg tænkte ved mig selv, det var Umagen værd,
At gaae fra Steen til Steen, og undersøge hver;
Paa næste stod:

†

Stat stille Vandringsmand!
Og om du er til Hest, da hold den om du kan!
Her ligger Byens hele Borgemester,
Mod Øster hans Paryk og Maven imod Vester.

Jeg sluttede mig til af denne Steen,
At der Bormestere kan gives
Ei uden Hoved blot; men ogsaa uden Been.
Jeg dreiede mig om til venstre Side
Og fik ved næste Blik det følgende at vide,

†

Forvandlet ligger her Magister *Krog*,
Som var en Bogorm før, og nu en Ormebog.

Jeg Ordspil lider ei, og til en anden
Jeg vendte mig og saae:

†

Her er da Manden,
Som alle Poster fik, een efter anden,
Men ingen fandt, som passede ham ret,
Og derfor alle, fra Karetbag-Standen
Til den, hvori han lod sin egen Vogn forgylde,
Forvalted slet,
Her er han da, som Staten ønskede det,
Omsider paa sin rette Hylde!

Vel langt! men videre:

†

Staae stille! læs og skielv!
Den Helt, som ligger her! var stor i mange Krige
Og det, som mere er, i Fredstid stor tillige,
En Ære for vor Jord, en Vellyst for sit Rige,
Kort sagt, i eet og alt aldeles uden Lige —
Som alle Tidender og dette dig kan sige —
Thi han har dem og dette skrevet selv.

Jeg studsed', giettede, hvem kan dog dette være?
Af Fyrster kiender jeg kun een,
Som skriver rigtig nok af Omsorg for sin Ære
Aviser selv — men han har ingen Steen —
Det maae dog være saadan een —

Men, hvem det ogsaa være eller ikke,
 Slig Gravskrivt maae nødvendig støde hver,
 Som føler hvad Respect man Fyrster skyldig er —
 Saa tænkte jeg — og vendte mine Blikke
 (Med en Fortrydelse, som den begriber ei
 Der ikke har en Ærefrygt, som jeg
 For alt hvad helligt er) fra denne Pasquinade,
 Som aldrig skulde smittet disse Blade,
 Hvis den ei havde givet mig saa god
 En Leilighed, at ivre derimod —
 I det jeg vilde gaae, det just sig hendte,
 At Øiet, i det samme jeg det vendte,
 Faldt paa en Steen in Folio,
 Der gierne kunde gaae for to:
 Jeg fandt den gik for fleer, og vilde neppe troe
 Mit eget Syn i det jeg læste:

†

Kiære!

Her ligge tre og tyve Konger her,
 Den fir' og tyvende er end i vente,
 For at faae udgiort een, som heel fortiente
 En Gravskrivt, der det siette Riim var værd.

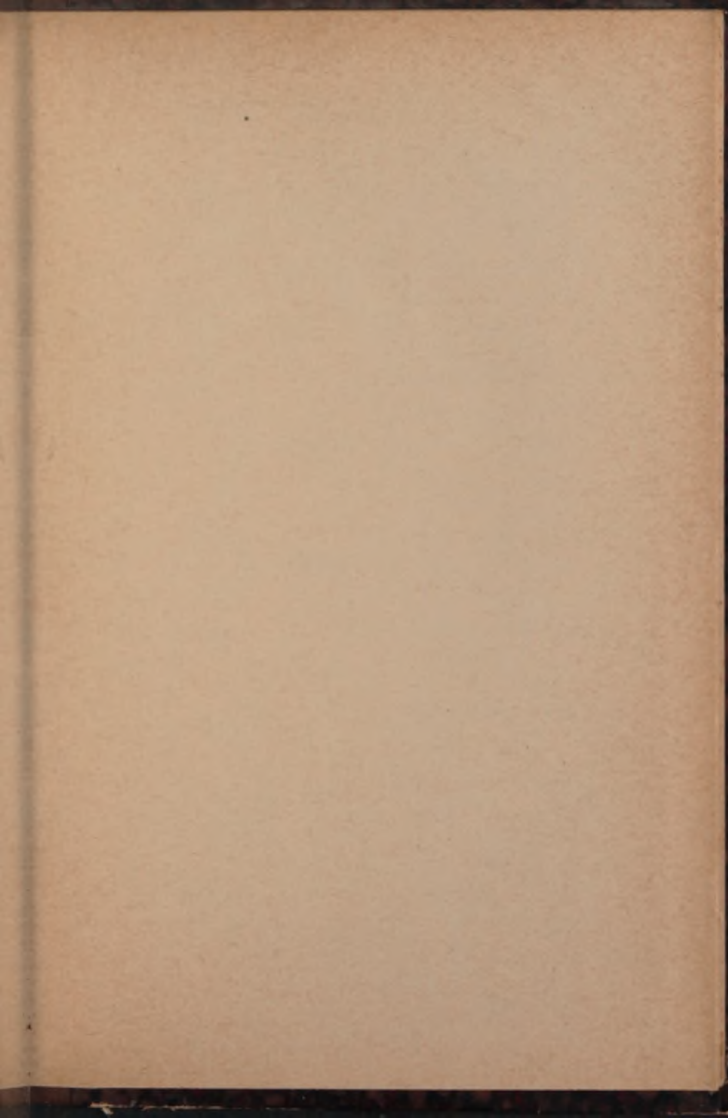
Nei, raabte jeg, det lønner, paa min Ære!
 Umagen ei at læse fleer
 Af disse Stenes Inscriptioner!
 Der skaanes ingen fra Cathedrer indtil Throner!
 Den Uforskammenhed gaaer alt for vidt —
 Isteden for af dette Krimskrams mere
 At copiere,
 Jeg af min Lomme tog et Stykke Kridt,

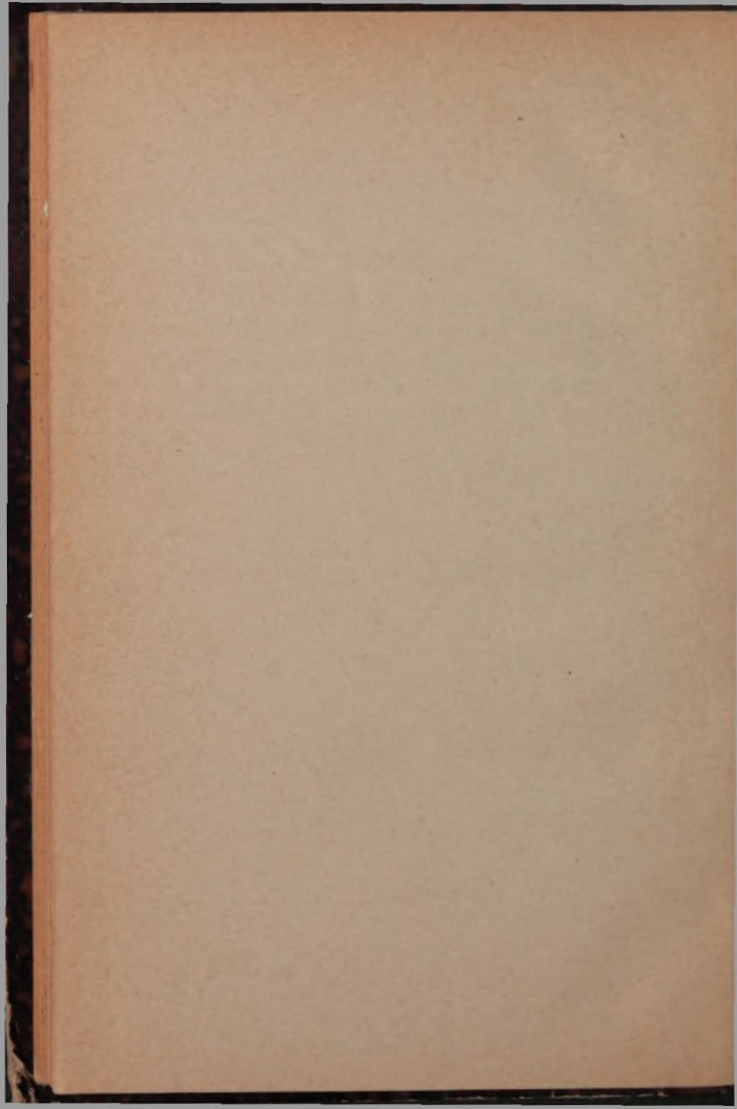
Baggesen: Kom. Fort.

Og for at hevne mig med bitter Latter
Paa disse Epitaphiers Forfatter,
Skrev paa en Steen hvor ellers intet stod
Hans egen Gravskrift:

†

Vandrer! vær saa god,
At læse dette strax før Regnen det udsletter:
Her ligger endelig, trods alt sit Overmod,
I dette Selskab, for at gjøre Bod,
Min Fætter.

Dansk Folkebibliothek udgives i Hæfter paa indtil 8 Ark (128 Sider) i farvetrykt Omslag til en Pris af kun 25 Øre pr. Hæfte; en Pris, der er saa lav, som vore smaa Forhold overhovedet kunne tillade.

Dansk Folkebibliothek sælges i enkelte selvstændige Numre: man kan ogsaa i enhver Boghandel i Norden tegne sig som Abonnent og efterhaanden faa tilsendt de udkommende Numre.

Dansk Folkebibliothek vil stræbe at fortjene Navnet af et sandt folkeligt Foretagende, der som saadant vil tiltrænge og haaber at kunne paaregne det store Publikums Støtte.

Dansk Folkebibliothek:

- Nr. 1. Ludvig Holberg, Don Ranudo.
— 2. Heinrich Heine, Hætzrejsen.
— 3. Jens Baggesen, Komiske Fortællinger.
— 4. Lamartine, Graziella.
— 5. Chr. Olufsen, Gulddaasen.
— 6. George Eliot, Amos Barton.
— 7—8. Shakspeare, Hamlet.
— 9. Garschin, Fortællinger.

I den nærmeste Fremtid vil bl. a. udkomme:

Goethe, Werther.

Holberg, Abracadabra.

Diderot, Le Neveu de Romeau.

Ewald, Balders Død.

Mark Twain, Fortællinger.

Goncourt, Germinie Lacerteux.

Shakspeare, Romeo og Julie.

Chateaubriand, Atala.

Baggesen, Labyrinten.

Gunløg Ormetunges Saga.

